

Det første år på pædagoguddannelsen

Analyse af årgang 2016

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

FORORD

Det første år på pædagoguddannelsen

Analyse af årgang 2016

I dette notat præsenteres analyser af det første år på pædagoguddannelsen for de studerende, som startede i 2016. Formålet er at levere videnindspark, der understøtter institutionernes implementering af pædagoguddannelsen og bidrager til, at kursen kan efterprøves og justeres undervejs.

Pædagoguddannelsen er Danmarks største uddannelse med 26 lokale udbud og et årligt optag på over 4.500 studerende. 1. august 2014 startede de første studerende på den nye pædagoguddannelse. De færdiguddannede pædagoger forventes at spille en vigtig rolle i forbindelse med bestræbelserne på at bryde negativ social arv og sikre alle mulighed for et godt liv.¹ Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) ønsker derfor at følge udrulningen af den nye uddannelse og undersøge, om intentionerne med den nye uddannelse realiseres.

I 2011 blev der gennemført en evaluering af pædagoguddannelsen, og i den forbindelse blev der identificeret en række udfordringer. Pædagoguddannelsen blev herefter revideret med henblik på at understøtte målet om øget social mobilitet i befolkningen ved at styrke uddannelsen inden for fire områder: højere faglighed og kvalitet, handlekompetencer og bedre sammenhæng til praksis, øget specialisering med en højere grad af arbejdsmarkedsrelevans samt styrkede tværprofessionelle kompetencer. De første studerende på den nye pædagoguddannelse startede i august 2014. I dette notat sætter vi særligt fokus på området højere faglighed og kvalitet.

Jeg håber, at analysen kan understøtte arbejdet med den nye pædagoguddannelse og på den måde kan bidrage til et kvalitetsløft af uddannelsen.

Analyserne er en del af EVA's handlingsplan for 2017, som følger den nye pædagoguddannelse i årlige delprojekter, frem til at de første studerende dimitterer i 2018. Analyserne er gennemført fra oktober 2017 til og med december 2017.

Mikkel Haarder
Direktør

---

¹ [Http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/l17/html_som_fremsat.htm](http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/l17/html_som_fremsat.htm).

INDHOLD

Det første år på pædagoguddannelsen

1	Resumé	6
<hr/>		
2	Indledning	9
2.1	Formål med notatet	10
2.2	Datagrundlag	11
2.3	Projektgruppe	11
<hr/>		
3	Hvem er de studerende?	12
3.1	28 % kommer ind med et andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse	12
3.2	Hver fjerde er optaget med et gennemsnit på 4 eller under	13
3.3	Størstedelen af de studerende har social opbakning	15
3.4	Halvdelen af de studerende er lidt stressede	15
3.5	Hver femte har økonomiske problemer	16
3.6	Pædagogstuderende er generelt ved godt helbred	17
<hr/>		
4	Motivation og afklarethed ved studiestart	18
4.1	De studerende er meget motiverede ved studiestart	18
4.2	Studerende med andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse er mere afklarede omkring deres studievalg	19
<hr/>		
5	Studiestarten på pædagoguddannelsen	21
5.1	Pædagogstuderende vurderer kvaliteten af studiestarten positivt	21
5.2	Introforløb varer typisk over fem dage	22
5.3	Det sociale aspekt af studiestarten står stærkt	23
5.4	Det faglige aspekt af studiestarten vurderes mindre positivt	24

6	Studiemæssige kompetencer og studenterservicer	27
6.1	Størstedelen oplever at have tilstrækkelige faglige kompetencer	27
6.2	Hver femte har svært ved at overskue store mængder fagligt stof	28
6.3	Hver fjerde oplever, at de mangler studieteknikker	29
6.4	Kun hver anden introduceres til studieplanlægning og studieteknik	30

7	Det første år på pædagoguddannelsen	32
7.1	Pædagoguddannelsen møder sjældnere de studerendes forventninger	32
7.2	Hver femte vurderer uddannelsen som mindre krævende end forventet	33
7.3	Cirka hver femte vurderer det faglige niveau lavt	34
7.4	De studerendes tidsforbrug på studiet er lille	36
7.5	Motivationen daler i løbet af det første studieår	39
7.6	Det sociale miljø på uddannelsen er vedvarende stærkt	41

---

1 Resumé

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) udgav de første notater fra følgeevalueringen af pædagoguddannelsen i december 2016, og de satte fokus på årgang 2014, som var den første årgang, der blev optaget på den nye uddannelse. Notaterne viste, at uddannelsen har udfordringer med kvaliteten og de studerendes indsats, hvilket står i modsætning til ambitionen om, at den nye pædagoguddannelse skal være mere intensiv og stille skærpede krav til de studerende. Samtidig viste resultaterne dog også, at de pædagogstuderende er meget motiverede for og afklarede med hensyn til at læse på uddannelsen.

I dette notat sætter vi fokus på den årgang, som blev optaget to år senere, i 2016. Analyserne følger op på og udbygger resultaterne fra sidst, idet det undersøges, om billedet ser anderledes ud, efter at den nye uddannelse er fuldt implementeret. Der tages afsæt i følgende spørgsmål:

1. Hvad kendetegner de nyoptagne pædagogstuderende med hensyn til optagelsesgrundlag, karaktergennemsnit fra gymnasial uddannelse, netværk, helbred mv.?
2. Er der forskel på, hvilke grupper som er særligt motiverede og afklarede?
3. Hvad kendetegner studiestarten på pædagoguddannelsen?
4. Hvad kendetegner de nyoptagne pædagogstuderendes oplevelse i det første studieår?

Analysen bidrager således med viden om, hvilke udfordringer de pædagogstuderende møder i deres første studieår, hvor der er særlige udviklingspotentialer for pædagoguddannelsen, og hvor institutionerne særligt kan yde en indsats med henblik på at videreudvikle kvaliteten af uddannelsen for nye pædagogstuderende. Målgruppen for dette notat er undervisere, studieledere, uddannelsesledere og andre, der deltager i arbejdet med implementeringen af den nye pædagoguddannelse.

Resultater

Analysen viser, at årgang 2016 har nogle af de samme udfordringer og noget af det samme potentiale i det første studieår, som årgang 2014 havde, nemlig at studieintensiteten er lav, at studenterpopulationen er relativt fagligt svag, og at de studerende er meget motiverede. Derudover peger analysen på tre supplerende udfordringer ved den nye pædagoguddannelse og tre supplerende potentialer, som udfoldes nedenfor.

Tre udfordringer

De studerende oplever at mangle studiekompetencer, men kun halvdelen introduceres til studieplanlægning og studieteknik

Langt størstedelen af de pædagogstuderende oplever, at de har tilstrækkelige faglige kompetencer. Hver femte oplever dog at have utilstrækkelige kompetencer til at overskue store mængder fagligt stof, og hver fjerde oplever at have utilstrækkelige kompetencer til at anvende studieteknikker (herunder notat- og læseteknikker). Det er særligt studerende med et andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse (fx en erhvervsuddannelse), som oplever at mangle studieteknik. Dette skal sammenholdes med, at det kun er 47 % af de pædagogstuderende, som mener, at de er blevet undervist i studieplanlægning i introduktionsforløbet, mens 54 % mener, at de er blevet undervist i studieteknik.

Flertallet af de studerende oplever ikke, at der er fokus på deres tidsforbrug

Studieintensitet – forstået som det antal timer, som de studerende bruger på deres studie – er en væsentlig indikator for de studerendes læringsudbytte.² En tidligere EVA-analyse viser, at der er en sammenhæng mellem uddannelsesinstitutionens fokus på de studerendes tidsforbrug og deres studieintensitet. 25 % af de pædagogstuderende oplever, at deres uddannelsesinstitution har meget fokus på, at de bruger en betydelig del af deres tid på at studere. Det samme gælder 35 % af de studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.

Samtidig viser analysen, at blot 19 % af de studerende har en høj studieintensitet, dvs. at de bruger mere end 40 timer om ugen på undervisning og forberedelse heraf. Dette er markant mindre end blandt studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne, hvor 34 % angiver, at de har en høj studieintensitet. I den anden ende af skalaen for studieintensitet finder vi, at hele 42 % af de studerende bruger 25 timer eller mindre ugentligt – og at det især er studerende med karaktergenomsnit på over 4 fra deres gymnasiale uddannelse, som bruger under 25 timer ugentligt. Det er markant under normen for en fuldtidsuddannelse, som ligger på 45 timer ugentligt (når der tages højde for ferier).

Pædagoguddannelsen lever sjældnere op til de studerendes forventninger

En måned efter studiestarten vurderer kun 33 % af de pædagogstuderende, at deres uddannelse i høj grad stemmer overens med de informationer, de havde, da de startede. Det gælder 40 % af de studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. Endvidere vurderer 21 % af de nystartede pædagogstuderende, at deres uddannelse er mindre krævende, end de havde forventet, hvilket kun gælder 15 % på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.

Tre potentialer

De pædagogstuderende oplever at få en god start på studiet

Studiestarten er de studerendes første rigtige møde med deres uddannelse, og den har stor betydning for fastholdelse og social og faglig integration. De studerende på pædagoguddannelsen er generelt meget tilfredse med introduktionsforløbet på deres uddannelse. Faktisk har relativt flere pædagogstuderende en positiv vurdering af studiestarten sammenlignet med de andre studerende på professionshøjskolerne. Især de sociale aspekter af studiestarten skiller sig positivt ud på pædagoguddannelsen.

---

² *Styrk de studerendes udbytte. Inspiration til at arbejde med de studerendes studieintensitet*, EVA (2016).

De studerende, der føler sig mest fagligt udfordrede, er mere motiverede og mere afklarede

Studerterpopulationen på pædagoguddannelsen er kendetegnet ved, at der er en større andel af studerende med en anden optagelsesbaggrund end en gymnasial uddannelse (28 %) sammenlignet med de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne (11 %). Af de studerende, der kommer ind med en gymnasial baggrund, har relativt flere et gennemsnit på mellem 2 og 4 sammenlignet med de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne (27 % versus 12 %).

Gruppen af studerende med et karaktergennemsnit på 4 eller under og studerende med en anden optagelsesbaggrund end en gymnasial uddannelse oplever i højere grad at mangle studiekompetencer, og at uddannelsen er mere krævende end forventet. De er dog samtidig mere motiverede og afklarede end de studerende med et karaktergennemsnit på over 4 fra en gymnasial uddannelse.

Pædagogstuderende er ikke mere stressede, har ikke dårligere helbred og har ikke flere økonomiske problemer end de øvrige studerende på professionshøjskolerne

Det at starte på en videregående uddannelse er en stor omvæltning for de fleste unge. Og forskellige faktorer, herunder hvor stærkt de studerendes netværk er, hvor stressede de er, og hvor godt deres helbred er, kan have en betydning for, hvordan deres start på studiet forløber. EVA's analyser viser, at de pædagogstuderende ikke er særligt meget mere udfordrede end studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne, når det kommer til oplevelsen af stress, social opbakning fra venner og familie, helbred samt økonomiske problemer.

Om datagrundlaget

Analysen bygger på registerdata fra Danmarks Statistik samt data fra panelundersøgelsen om frafald, som EVA gennemfører blandt alle studerende, som blev optaget på en videregående uddannelse i sommeren 2016. Forløbsstudiet følger de nyoptagne studerende via surveys i august og oktober 2016 samt i marts 2017 og september 2017.

Notatet bygger på data om alle pædagogstuderende, som via Den Koordinerede Tilmelding (KOT) blev tilbudt at starte på en pædagoguddannelse i 2016.

2 Indledning

Pædagoguddannelsen er Danmarks største uddannelse med 26 lokale udbud og et årligt optag på over 4.500 studerende. 1. august 2014 startede de første studerende på den nye pædagoguddannelse. De færdiguddannede pædagoger forventes at spille en vigtig rolle i forbindelse med bestræbelserne på at bryde negativ social arv og sikre alle mulighed for et godt liv.³ Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) ønsker derfor at følge udrulningen af den nye uddannelse og undersøge, om intentionerne med den nye uddannelse realiseres. EVA følger den nye pædagoguddannelse i årlige delprojekter, frem til at de første studerende dimitterer i 2018. Formålet er at levere videnindspark, der understøtter institutionernes implementering af pædagoguddannelsen og bidrager til, at kurserne kan efterprøves og justeres undervejs. Projektets samlede resultater forventes i øvrigt at kunne anvendes i forbindelse med den overordnede evaluering af den nye pædagoguddannelse, som planlægges gennemført i 2020.

Den nye pædagoguddannelse blev etableret på baggrund af en evaluering af pædagoguddannelsen efter 2006-reformen⁴ og anbefalinger fra følgegruppen for pædagoguddannelsen⁵. Evalueringen og følgegruppen havde identificeret en række udfordringer ved den hidtidige pædagoguddannelse, bl.a.:

- En trængsel af centrale kundskabs- og færdighedsområder
- For lav prioritering af opnåelse af de mere praktiske kompetencer
- Et lille antal undervisningstimer og varierende udbytte hos de studerende som følge af en høj grad af selvstudie
- Ikke optimale betingelser for læring og refleksion i forbindelse med praktikken
- Manglende kvalitet i praktikvejledningen og med hensyn til praktikkens prøveformer
- For lang praktik i forhold til uddannelsens andre dele
- For ringe grad af specialisering til at imødekomme krav om øget viden inden for særlige pædagogiske områder
- For brede og teoretiske linjefag (aktivitets- og kulturfagene)
- For lidt dynamisk samspil mellem forskningsbaseret viden og praksis
- For ringe opnåelse af kompetencer til at begrunde og forklare valg af handlinger på et pædagogisk, fagligt og didaktisk grundlag.

---

³ [Http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/l17/html_som_fremsat.htm](http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/l17/html_som_fremsat.htm).

⁴ *Evaluering af pædagoguddannelsen*, Rambøll (2012).

⁵ *En styrket pædagoguddannelse – anbefalinger fra Følgegruppen for pædagoguddannelsen* (2013).

Ikke alle følgegruppens anbefalinger blev fulgt i forbindelse med udformningen af den nye uddannelse, men reformen sigter alligevel mod at imødegå størstedelen af de udfordringer, som evalueringen og følgegruppen identificerede. Målet med den nye uddannelse har således været at skabe højere faglighed og kvalitet, styrke dimittendernes handlekompetencer og tværprofessionelle kompetencer, skabe bedre sammenhæng til praksis og opnå en øget specialisering med en højere grad af arbejdsmarkedsrelevans. Derudover har det været ønsket at bidrage til at skabe øget respekt og anseelse om pædagogfaget.

Ifølge lovbemærkningerne og Uddannelses- og Forskningsministeriets pressemeddelelse er den nye uddannelse således kendetegnet ved.⁶

- At være mere intensiv og stille skærpede krav til de studerende.
- At der er introduceret nye undervisningsemner og perspektiver, som ikke tidligere har været en del af uddannelsen, fx køns- og børneperspektiver, og at der er formuleret fælles kompetencemål.
- At være modulopbygget og ved, at der er indført et tværprofessionelt element.
- At have et øget antal praktikforløb med fælles kompetencemål og et tydeligere formål med studiedagene, som indgår i praktikforløbene, og ved, at et-tre praktikforløb afsluttes med en prøve, der bedømmes af den eksterne praktikvejleder og en underviser.
- At uddannelsen efter det første studieår deler sig i tre specialiseringer: dagtilbudspædagogik, skole- og fritidspædagogik samt social- og specialpædagogik. Tre ud af de fire praktikforløb indgår som en del af specialiseringen.

2.1 Formål med notatet

EVA udgav de første notater fra følgeevalueringen i 2016, og de viste, at uddannelsen har udfordringer med kvaliteten og de studerendes indsats, hvilket står i modsætning til ambitionen om, at den nye pædagoguddannelse skal være mere intensiv og stille skærpede krav til de studerende. Samtidig viste resultaterne, at de studerende, der er optaget på pædagoguddannelsen i 2016, er meget motiverede for og afklarede med hensyn til at læse på uddannelsen. Disse resultater er udgangspunktet for analyserne i dette notat, hvor vi følger de studerende, der blev optaget i 2016, gennem deres første studieår og ser nærmere på følgende:

1. Hvad kendetegner de nyoptagne pædagogstuderende med hensyn til optagelsesgrundlag, karaktergennemsnit fra gymnasial uddannelse, forældrebaggrund, netværk, økonomi mv.?
2. Er der forskel på, hvilke grupper som er særligt motiverede og afklarede?
3. Hvad kendetegner studiestarten på pædagoguddannelsen?
4. Hvad kendetegner de nyoptagne pædagogstuderendes oplevelse i det første studieår?

---

⁶ http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/l17/html_som_fremsat.htm og <http://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2013/reform-af-paedagoguddannelsen-skal-fremtidssikre-danmark>.

Analysen bidrager således med viden om, hvilke udfordringer de pædagogstuderende møder i deres første studieår, hvorved det bliver muligt at identificere områder, hvor der er særlige udviklingspotentialer for pædagoguddannelsen, og hvor institutionerne særligt kan yde en indsats med henblik på at videreudvikle kvaliteten af uddannelsen for nye pædagogstuderende.

2.2 Datagrundlag

Til dette delprojekt har EVA anvendt registerdata fra Danmarks Statistik samt data fra EVA's panelundersøgelse om frafald. Den består af i alt fire spørgeskemaer til studerende, der er blevet optaget på en videregående uddannelse gennem Den Koordinerede Tilmelding (KOT) i sommeren 2016, på nær efteroptaget og udenlandske studerende. De fire spørgeskemaer blev udsendt i forskellige stadier af de studerendes studieforb: lige før studiestart (gennemført i august 2016), en måned efter studiestart (gennemført i oktober 2016), et halvt år efter studiestart (gennemført i marts 2017) og et år efter studiestart (gennemført i september 2017). Vinterstartere er kun blevet adspurgt i spørgeskemaet fra august 2016 og var herefter ikke en del af undersøgelsens population.

Spørgeskemaerne er udviklet med udgangspunkt i forskningslitteraturen (primært udenlandsk forskning) om frafald og omfatter en bred vifte af temaer, som tidligere forskning har peget på som vigtige med hensyn til de studerendes sandsynlighed for frafald. Det gælder fx de studerendes forventninger til uddannelsen, deres holdning til og motivation for at studere, deres selvtillid i forhold til studiet mv. Mange af temaerne er dog også relevante for andet end frafald. Eksempelvis indeholder spørgeskemaerne også spørgsmål vedrørende de studerendes engagement på uddannelsen, deres niveau af social opbakning og deres oplevelse af den første studietid.

Resultaterne fra første spørgeskemaundersøgelse, som blev udsendt til de studerende lige før studiestart, blev anvendt i forbindelse med sidste års aktiviteter inden for dette projekt. De viste, at de pædagogstuderende, der blev optaget i 2016, er meget motiverede for at studere på uddannelsen. De efterfølgende tre spørgeskemaundersøgelser giver mulighed for, at EVA kan følge de nyoptagne studerende i løbet af deres første studieår og få indsigt i, hvad der kendetegner dem med hensyn til bl.a. engagement på uddannelsen, oplevelse af den første studietid og faglig selvtillid, herunder udviklingen i de studerendes motivation for at læse på uddannelsen.

2.3 Projektgruppe

Analysen er gennemført af en projektgruppe på EVA bestående af chefkonsulent Dina Celia Madsen (projektleder), evalueringskonsulent Lars Dyrby Andersen, evalueringskonsulent Mathias Tolstrup Nielsen Wester og evalueringsmedarbejder Sara Poulsgaard.

3 Hvem er de studerende?

Det at starte på en videregående uddannelse er en stor omvæltning for de fleste unge. Og forskellige faktorer, herunder de studerendes tidligere uddannelseserfaringer, hvor stærkt de studerendes netværk er, mv., kan have en betydning for, hvordan deres start på studiet forløber. I det følgende giver vi en karakteristik af de studerende, som blev optaget på pædagoguddannelsen i 2016. Vi ser nærmere på følgende forhold:

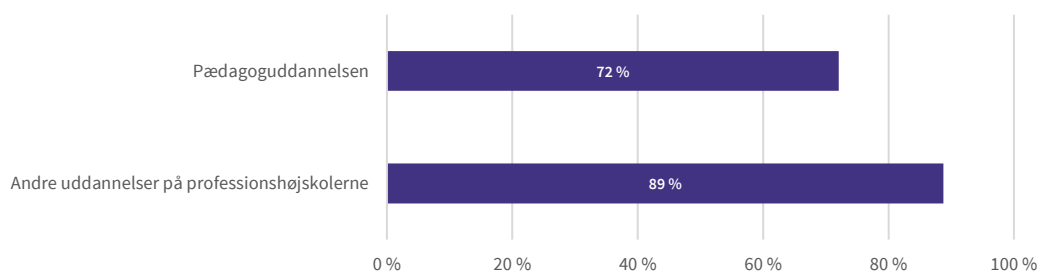
- De studerendes uddannelsesbaggrund, herunder karaktergennemsnit fra gymnasial uddannelse
- De studerendes oplevelse af social opbakning, stress, økonomi mv.

3.1 28 % kommer ind med et andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse

I 2016 blev 72 % af de pædagogstuderende optaget på baggrund af en gymnasial uddannelse, mens 28 % havde et andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse, jf. figur 3.1. På de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne havde 89 % en gymnasial uddannelse som optagelsesgrundlag. De 28 % med et andet optagelsesgrundlag udgøres bl.a. af studerende med en erhvervsuddannelsesbaggrund eller fire HF-enkeltfag.

FIGUR 3.1

Andel af studerende med en gymnasial uddannelse som optagelsesgrundlag, 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT.

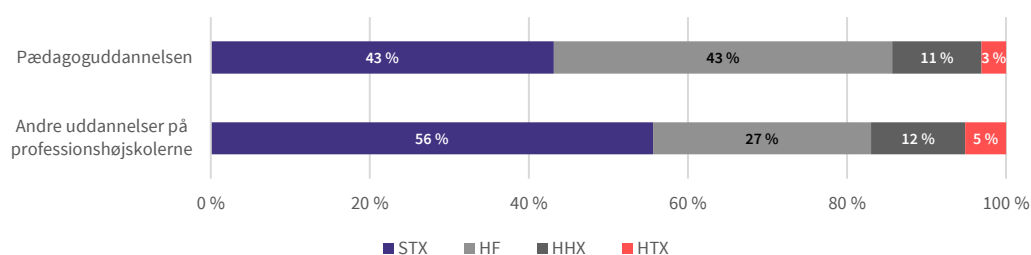
Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på en uddannelse via KOT i 2016. Pædagoguddannelsen: n = 4.984; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 14.667.

Sammenligner man fordelingen af de forskellige typer af gymnasial uddannelse på hhv. pædagoguddannelsen og de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne, har pædagoguddannelsen rela-

tivt færre med STX og relativt flere med HF, jf. figur 3.2. Ud af alle studerende optaget i 2016 på pædagoguddannelsen med en gymnasial uddannelse havde 43 % en STX-uddannelse. Det samme gør sig gældende for 56 % af de studerende optaget med en gymnasial uddannelse på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. På samme vis havde 43 % af alle studerende optaget med en gymnasial uddannelse på pædagoguddannelsen en HF-uddannelse, hvilket kun gælder 27 % på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.

FIGUR 3.2

Fordeling af studerende med gymnasial uddannelse som optagelsesgrundlag på typen af deres gymnasiale uddannelse, 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT.

Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på en uddannelse via KOT i 2016. Pædagoguddannelsen: n = 3.523; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 12.863. Figuren indbefatter ikke det totale N, da ikke alle studerende har en gymnasial uddannelse som optagelsesgrundlag.

3.2 Hver fjerde er optaget med et gennemsnit på 4 eller under

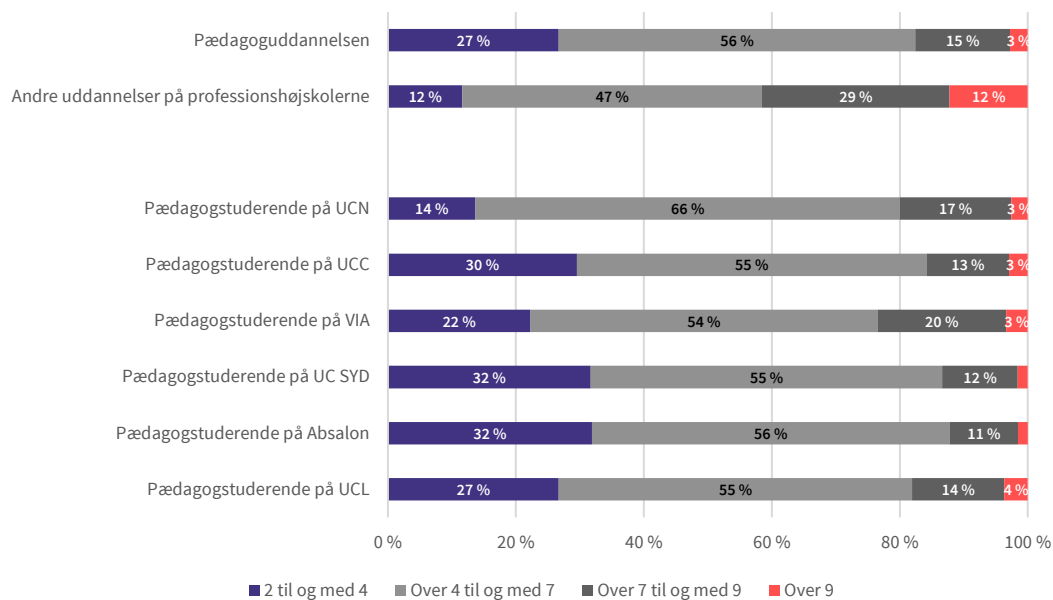
Ud af de studerende, som i 2016 blev optaget på pædagoguddannelsen med en gymnasial uddannelse, havde lidt over hver fjerde (27 %) af disse et karaktergennemsnit på 4 eller under. Det samme gælder kun for hver ottende (12 %) af de studerende optaget med en gymnasial uddannelse på de andre uddannelser på professionshøjskolerne. I den høje ende af karaktereskalaen ser vi, at 3 % blev optaget på pædagoguddannelsen med over 9 i karaktergennemsnit. Det samme gjaldt for 12 % på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. Pædagoguddannelsen optager altså relativt flere studerende med et lavt karaktergennemsnit fra gymnasiet og færre med et højt gennemsnit fra gymnasiet. Tidligere EVA-analyser har vist, at andelen af optagne på pædagogstudiet med en karaktergennemsnit på mindre end 4 faldt fra 2013 til 2014.⁷ Umiddelbart peger analyserne af årgang 2016 dog på en svag stigning.

Der er forskelle mellem de forskellige professionshøjskoler, jf. figur 3.2. University College Nordjylland (UCN) er den professionshøjskole med færrest studerende med et snit på mellem 2 og 4 (14 %), mens Professionshøjskolen Absalon (Absalon) og UC SYD har den største andel (32 %). I den anden ende er VIA University College (VIA) den professionshøjskole, hvor der er den største andel med et karaktergennemsnit over 7 (23 %), efterfulgt af UCN (20 %).

7 EVA 2016: Studenterpopulationens udvikling på pædagoguddannelsen 2004-14.

FIGUR 3.3

Fordelingen af studerende med en gymnasial uddannelse som optagelsesgrundlag på gymnasialt karaktergennemsnit, 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og Danmarks Statistik.

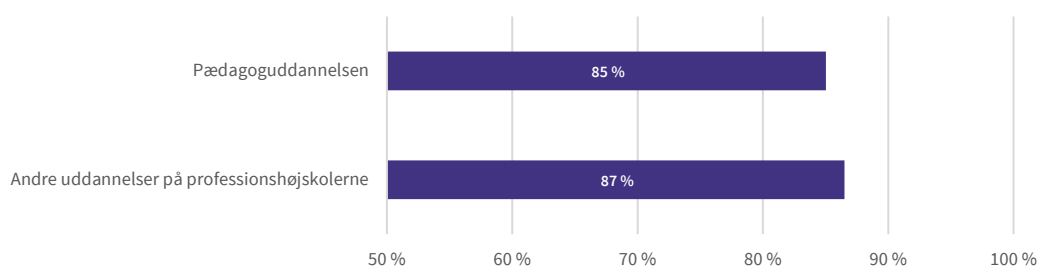
Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på en uddannelse via KOT i 2016. Pædagoguddannelsen: n = 3.487; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 12.754. Figuren indbefatter ikke det totale N, da ikke alle studerende har en gymnasial eksamen, og ikke alle har et registreret gymnasialt karaktergennemsnit.

3.3 Størstedelen af de studerende har social opbakning

Størstedelen af de pædagogstuderende oplever, at de kan tale med familie eller venner om problemer, jf. figur 3.4 og 3.5. 85 % af de pædagogstuderende er meget enige eller overvejende enige i, at de kan tale med deres familie om problemer, mens 90 % angiver, at de kan tale med deres venner.

FIGUR 3.4

Andelen af studerende, som kan tale med familie om problemer, august 2016 (%)

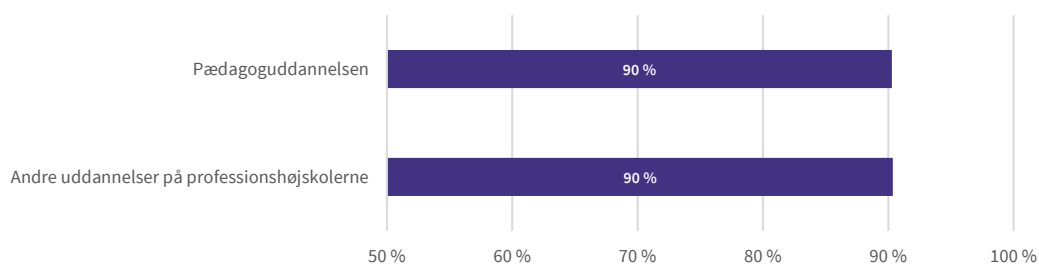

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra august 2016.

Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på pædagoguddannelsen i 2016. Andelen er målt ud fra følgende spørgsmål: "Angiv, hvordan du har det med følgende udsagn: Jeg kan tale med min familie om mine problemer". Svarene "Meget enig" og "Overvejende enig" indgår i opgørelsen. Pædagoguddannelsen: n = 2.510; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 7.576.

FIGUR 3.5

Andelen af studerende, som kan tale med venner om problemer, august 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra august 2016.

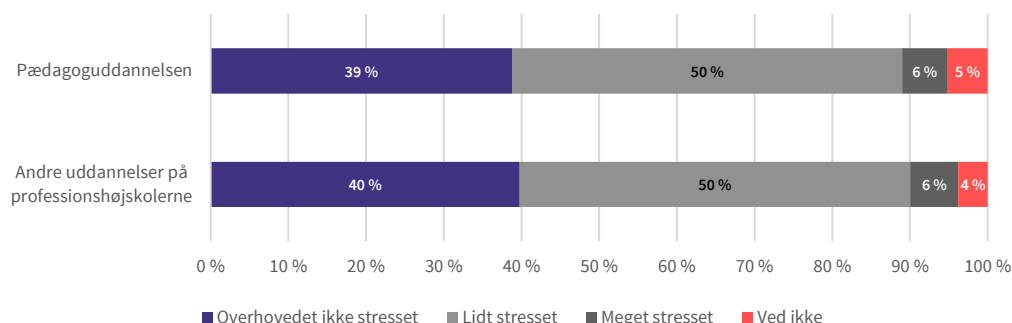
Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på pædagoguddannelsen i 2016. Andelen er målt ud fra følgende spørgsmål: "Angiv, hvordan du har det med følgende udsagn: Jeg kan tale med mine venner om mine problemer". Svarene "Meget enig" og "Overvejende enig" indgår i opgørelsen. Pædagoguddannelsen: n = 2.510; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 7.576.

3.4 Halvdelen af de studerende er lidt stressede

6 % af de pædagogstuderende angiver, at de er meget stressede, mens 50 % angiver, at de er lidt stressede. Det samme billede tegner sig blandt de studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne, jf. figur 3.6.

FIGUR 3.6

Fordelingen af stress blandt studerende, august 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra august 2016.

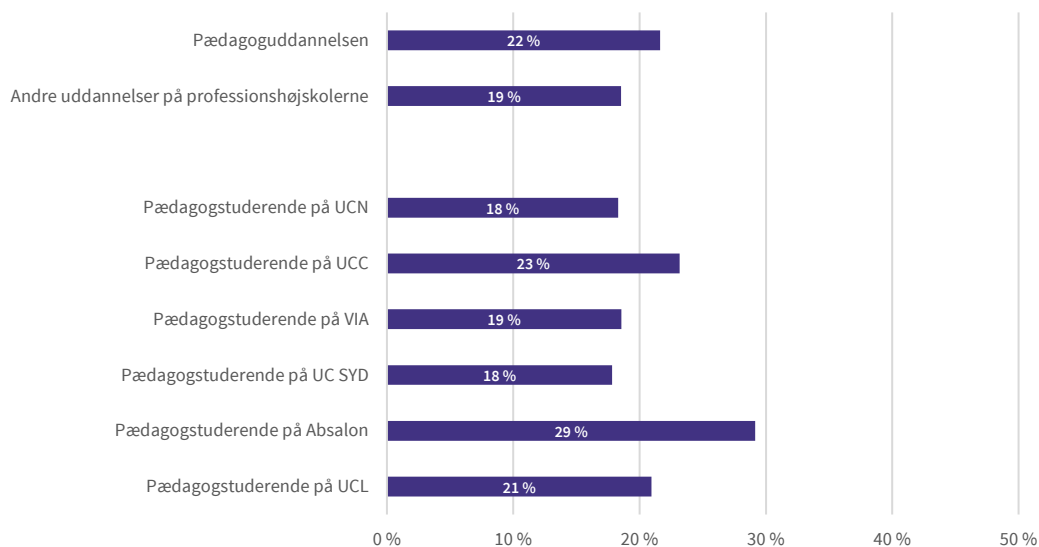
Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på pædagoguddannelsen i 2016. Andelen er målt ud fra følgende spørgsmål: "Føler du dig stresset?". Pædagoguddannelsen: n = 2.510; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 7.576.

3.5 Hver femte har økonomiske problemer

22 % af de pædagogstuderende angiver, at de i meget høj eller høj grad har økonomiske problemer. Det samme gælder 19 % af de studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne, jf. figur 3.7. Det er i særlig grad de studerende på Absalon (29 %), der oplever at have økonomiske problemer, jf. figur 3.7.

FIGUR 3.7

Andelen af studerende, der i høj grad oplever økonomiske problemer, august 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra august 2016.

Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på pædagoguddannelsen i 2016. Opgørelsen viser andelen, der har svaret "I meget høj grad" eller "I høj grad" på følgende spørgsmål: "I hvilken grad oplever du i øjeblikket økonomiske problemer?". Pædagoguddannelsen: n = 2.510; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 7.576.

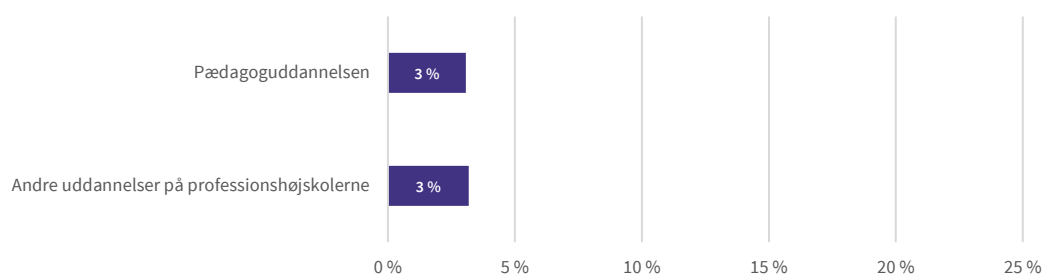

3.6 Pædagogstuderende er generelt ved godt helbred

3 % af de pædagogstuderende oplever deres helbred som dårligt eller meget dårligt, jf. figur 3.8. De resterende oplever, at deres helbred er rimeligt eller godt. Det samme gælder de studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.

FIGUR 3.8

Andelen af studerende, der oplever at have dårligt helbred, august 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra august 2016.

Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på pædagoguddannelsen i 2016. Opgørelsen viser andelen, der har svaret "Meget dårligt" eller "Dårligt" på følgende spørgsmål: "Hvordan er dit helbred generelt?". Pædagoguddannelsen: n = 2.510; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 7.576.

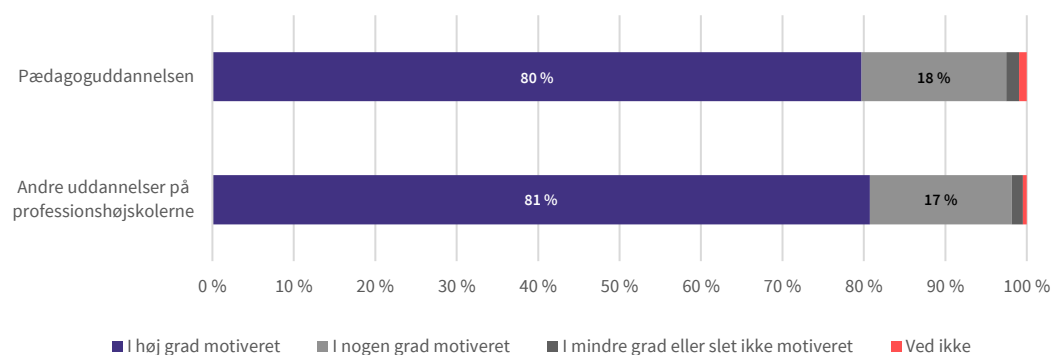
4 Motivation og afklarethed ved studiestart

4.1 De studerende er meget motiverede ved studiestart

De nyoptagne pædagogstuderende er overordnet meget motiverede for at starte på uddannelsen. 80 % er i høj grad motiverede, og 18 % er i nogen grad motiverede, og kun 2 % er i mindre grad eller slet ikke motiverede, og 1 % ved det ikke. De pædagogstuderendes motivation for at starte på uddannelsen er sammenlignelig med motivationen hos de øvrige nye professionsbachelorstuderende.

FIGUR 4.1

Fordelingen af motivation blandt nye studerende, august 2016 (%)

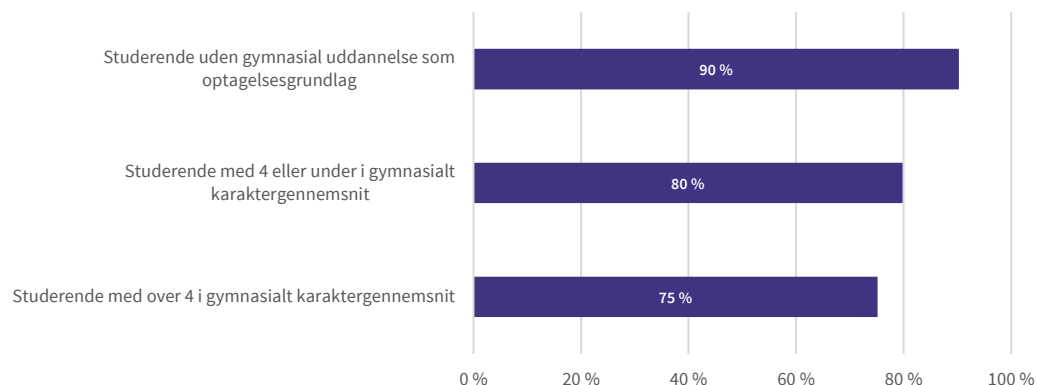
Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra august 2016.

Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på pædagoguddannelsen i 2016. Andelen er målt ud fra følgende spørgsmål: "Hvor motiveret er du for at starte på din uddannelse? Angiv fra 0-10" Svarene 10, 9 og 8 angiver høj grad af motivation. Svarene 7, 6 og 5 angiver nogen grad af motivation. Pædagoguddannelsen: n = 2.510; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 7.576.

Motivationen for at starte på pædagoguddannelsen fordeler sig ikke ens på tværs af studerende med forskelligt optagelsesgrundlag. 75 % af de studerende med et karaktergennemsnit på over 4 fra en gymnasial uddannelse angiver, at de i høj grad er motiverede for at starte på deres uddannelse, jf. figur 4.1. Det samme gælder for 80 % af de studerende med et snit på 4 eller under og hele 90 % af de studerende, som blev optaget på et andet grundlag end en gymnasial uddannelse, eksempelvis en erhvervsuddannelse eller fire HF-enkeltfag.

FIGUR 4.2

Andelen af pædagogstuderende, som i høj grad er motiverede inden studiestart, grupperet efter optagelsesgrundlag, august 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra Danmarks Statistik og EVA's studiestartssurvey fra august 2016.

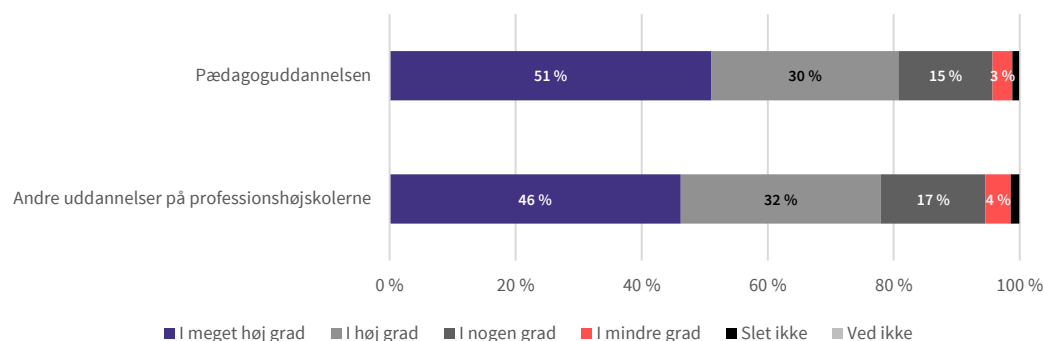
Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på pædagoguddannelsen i 2016. Høj grad af motivation er målt ud fra følgende spørgsmål: "Hvor motiveret er du for at starte på uddannelsen? Angiv fra 0-10". Svarene 10, 9 og 8 angiver høj grad af motivation. Studerende uden gymnasial uddannelse: n = 775; studerende med 4 eller under i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 455; studerende med over 4 i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 1.280.

4.2 Studerende med andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse er mere afklarede omkring deres studievalg

De fleste pædagogstuderende var afklarede omkring, at det netop var pædagoguddannelsen, de ville studere på. 51 % af de studerende har svaret, at de i meget høj grad var helt afklarede omkring, at de ville studere på pædagoguddannelsen, og 30 % var i høj grad afklarede. Omvendt var under hver sjette nye pædagogstuderende (15 %) kun i nogen grad helt afklaret, og 4 % var i mindre grad eller slet ikke helt afklarede. De pædagogstuderende synes i lidt højere grad at være afklarede omkring deres uddannelsesvalg end de studerende på de øvrige professionsbacheloruddannelser, jf. figur 4.3.

FIGUR 4.3

Fordelingen af afklarethed med hensyn til studievalg, august 2016 (%)

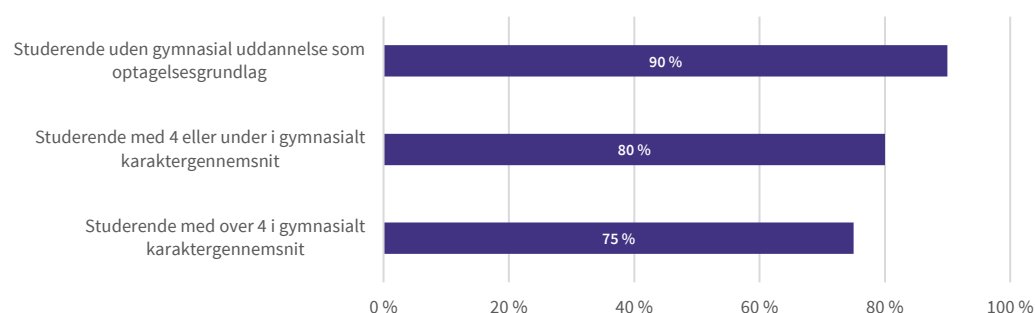
Kilde: EVA på baggrund af data fra Danmarks Statistik og EVA's studiestartssurvey fra august 2016.

Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på pædagoguddannelsen i 2016. Afklarethed er målt med spørgsmålet "Da jeg søgte, følte jeg mig helt afklaret omkring, at jeg ville studere på netop den uddannelse, jeg nu er blevet optaget på". Pædagoguddannelsen: n = 2.510; Andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 7.576.

De studerende, som er kommet ind på pædagoguddannelsen med en anden baggrund, fx en erhvervsuddannelse eller fire HF-enkeltfag, er relativt mere afklarede omkring deres studievalg end de studerende, som er blevet optaget på baggrund af en gymnasial uddannelse. Hele 90 % af de studerende, som er kommet ind på baggrund af en erhvervsuddannelse eller andet, er afklarede omkring deres studievalg, jf. figur 4.4. Det samme gør sig gældende for kun 80 % af de studerende, som kom ind med et karaktergennemsnit på 4 eller under, og 75 % af de studerende med et snit på over 4. Yderligere analyser viser desuden, at det ikke varierer substantielt på tværs af de forskellige gymnasiale uddannelser, hvor afklarede de var omkring deres studievalg.

FIGUR 4.4

Andelen af optagne pædagogstuderende, som i høj eller meget høj grad er afklarede omkring deres studievalg inden studiestart, grupperet efter optagelsesgrundlag, august 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra Danmarks Statistik og EVA's studiestartssurvey fra august 2016.

Note: Opgørelsen gælder studerende, som blev tilbudt en plads på pædagoguddannelsen i 2016. Afklarethed er målt ud fra udsagnet "Da jeg søgte, følte jeg mig helt afklaret omkring, at jeg ville studere på netop den uddannelse, jeg nu er blevet optaget på" med svarene "I høj grad" eller "I meget høj grad". Studerende uden gymnasial uddannelse: n = 775; studerende med 4 eller under i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 455; studerende med over 4 i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 1.280.

5 Studiestarten på pædagoguddannelsen

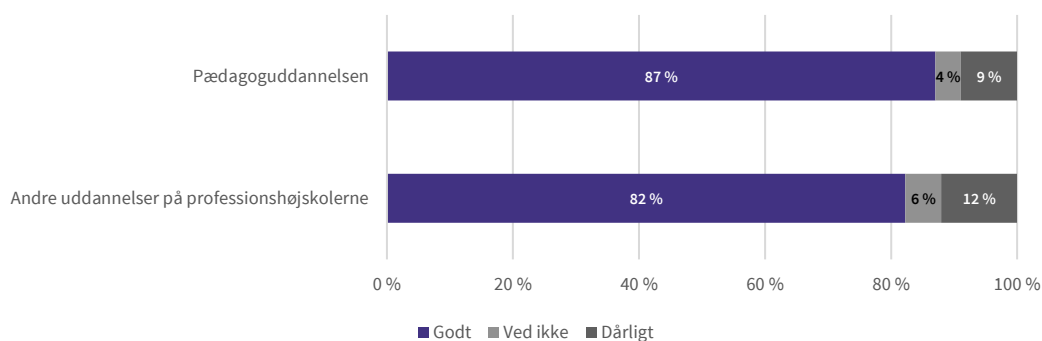
En af de væsentligste faktorer, som ifølge tidligere forskning er vigtig for fastholdelse, er studiestarten, hvor de første erfaringer fra studiet i vid udstrækning ser ud til at være vigtige for, at de studerende kommer godt i gang på studiet. I dette kapitel sætter vi fokus på studiestarten på pædagoguddannelsen.

5.1 Pædagogstuderende vurderer kvaliteten af studiestarten positivt

De studerende på pædagoguddannelsen er generelt tilfredse med introduktionsforløbet på deres uddannelse. Faktisk har relativt flere pædagogstuderende en positiv vurdering af studiestarten sammenlignet med de andre studerende på professionshøjskolerne. Figur 5.1 viser, at 87 % af de pædagogstuderende vurderer, at introduktionsforløbet har været godt eller rigtig godt. Til sammenligning er det kun 82 % af de studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne, som vurderer, at introduktionsforløbet på deres uddannelse har været godt eller rigtig godt. I den lave ende vurderer 9 % af de pædagogstuderende, at introduktionsforløbet har været dårligt eller rigtig dårligt. Til sammenligning vurderer lidt flere studerende (12 %) på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne, at introduktionsforløbet på deres uddannelse var dårligt eller rigtig dårligt.

FIGUR 5.1

De studerendes vurdering af introduktionsforløbet, oktober 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Spørgsmålet er stillet de studerende en måned efter studiestarten. Svarmuligheden "Rigtig godt" er lagt sammen med svarmuligheden "Godt". Svarmuligheden "Rigtig dårligt" er lagt sammen med svarmuligheden "Dårligt". Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

Hvorfor nogle har en positiv vurdering af studiestarten, og andre har en negativ vurdering, kan der være mange forklaringer på. Forskellige studerende vil givetvis lægge vægt på forskellige aspekter ved studiestartens indretning. Vores tidligere analyser af studiestarten⁸ viser, at længden af introduktionsforløbet, det sociale aspekt og det faglige aspekt er særligt vigtige.

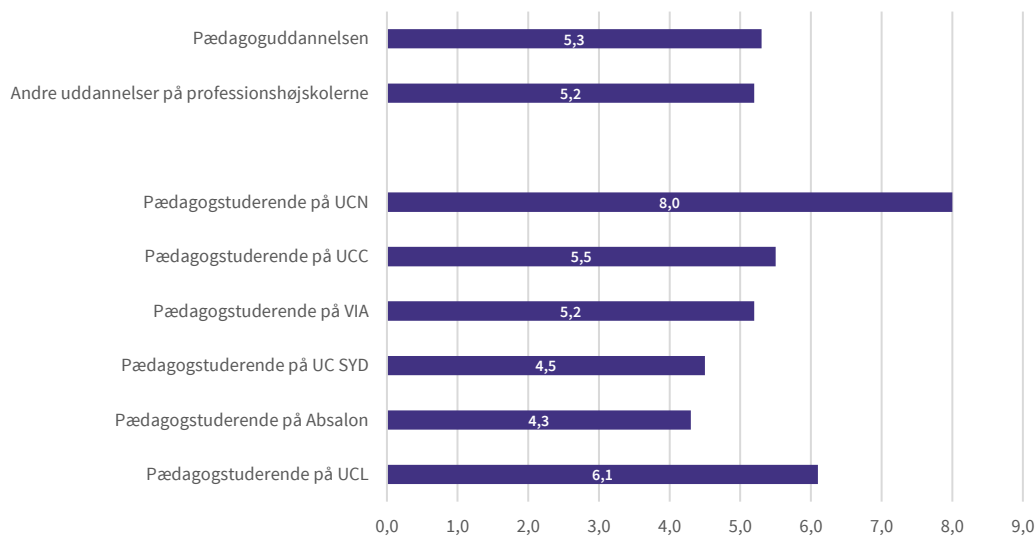
5.2 Introforløb varer typisk over fem dage

Antallet af dage, som studiestarten strækker sig over, er et af de aspekter, som EVA's studiestartsanalyser fremhæver som en afgørende faktor. Mere specifikt viser analyserne, at længere studiestartsforløb hænger sammen med mindre sandsynlighed for tidligt frafald.

De introducerende aktiviteter på pædagoguddannelsen strækker sig over i gennemsnit fem dage, hvilket fremgår af figur 5.2. Et studiestartsforløb på fem dage er ligeledes gennemsnittet på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. Der er dog variationer mellem de enkelte institutioner, som udbyder pædagoguddannelsen. Særligt UCN og UCL har lange introduktionsforløb, mens UC SYD og Absalon har kortere introduktionsforløb.

FIGUR 5.2

Antal dage med introducerende aktiviteter, angivet af de studerende selv, oktober 2016 (gns.)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016

Note: Spørgsmålet er stillet de studerende en måned efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 543. Andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.242. UCN: n = 37. UCC: n = 175. VIA: n = 128. UC SYD: n = 56. Absalon: n = 98. UCL: n = 49.

8 EVA 2017: Studiestartens betydning for frafaldet på videregående uddannelser.

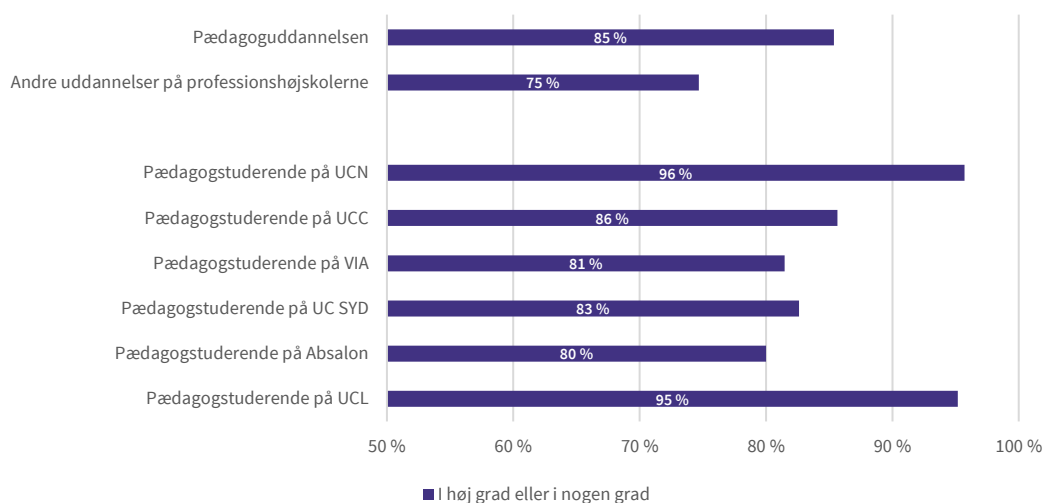
5.3 Det sociale aspekt af studiestarten står stærkt

Pædagoguddannelsen står stærkt med hensyn til det sociale aspekt af studiestarten, hvilket illustreres i figur 5.3. Dette er en god nyhed, eftersom EVA's generelle frafaldsanalyser peger på, at det sociale aspekt af introduktionsforløbet har betydning for det tidlige frafald, og at det givetvis også har betydning for de studerendes trivsel mere generelt.

Adspurgt en måned efter studiestarten svarer hele 85 % af de pædagogstuderende, at de sociale aktiviteter i høj grad eller i nogen grad har rystet de studerende godt sammen. Samme svar får man fra blot 75 % af de studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. Omvendt svarer 11 % af de pædagogstuderende, at de sociale aktiviteter i mindre grad eller slet ikke har rystet de studerende godt sammen, hvilket gælder 20 % af de studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. Hhv. 4 % og 5 % har svaret "Ved ikke". Der er markante forskelle mellem institutionerne, hvor 96 % af de pædagogstuderende på UCN vurderer, at de sociale aktiviteter har rystet de studerende sammen, mens det gælder for 80 % på Absalon.

FIGUR 5.3

De studerendes vurdering af, om de sociale aktiviteter har rystet de studerende godt sammen, oktober 2016 (%)

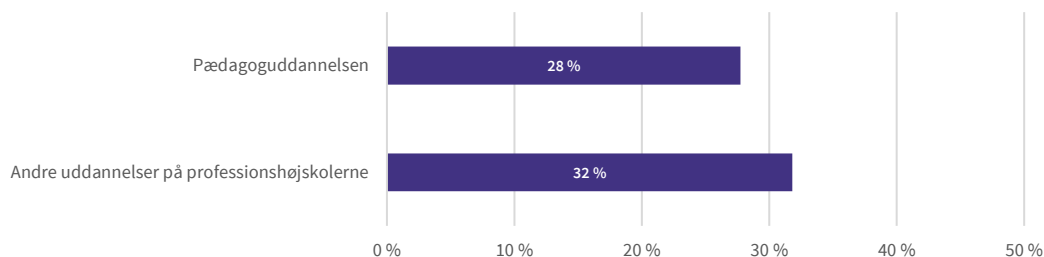
Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Andelen er målt med følgende spørgsmål: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn? De sociale aktiviteter har rystet os studerende godt sammen". Opgørelsen inkluderer svarene "I høj grad" og "I nogen grad". Spørgsmålet er stillet de studerende en måned efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

28 % af de pædagogstuderende svarer, at der i høj grad eller i nogen grad var flere sociale aktiviteter, som de ikke havde lyst til at deltage i, jf. figur 5.4. Det samme fælder for lidt flere studerende på de andre uddannelser på professionshøjskolerne, nemlig 32 %. I den anden ende af skalaen svarer 68 % af de pædagogstuderende, at der i mindre grad eller slet ikke var sociale aktiviteter, de ikke havde lyst til at deltage i, hvilket gælder for 63 % af de studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. Hhv. 4 % og 5 % har svaret "Ved ikke".

FIGUR 5.4

Andel af studerende, som oplever at have deltaget i ikke-attraktive sociale aktiviteter, oktober 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Andelen er målt med følgende spørgsmål: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn? Der var flere sociale aktiviteter, som jeg ikke havde lyst til at deltage i". Opgørelsen inkluderer svarene "I høj grad" og "I nogen grad". Spørgsmålet er stillet de studerende en måned efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

5.4 Det faglige aspekt af studiestarten vurderes mindre positivt

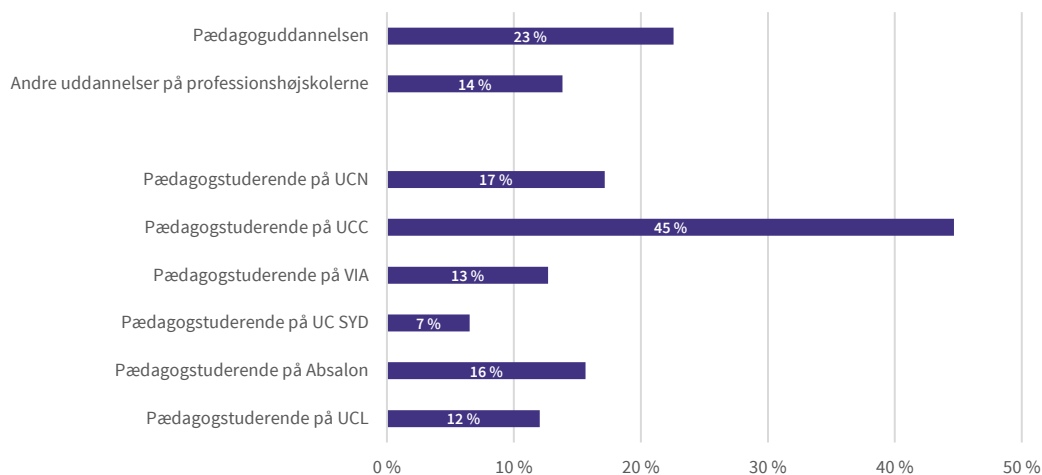
Pædagoguddannelsen skiller sig mindre positivt ud angående det faglige aspekt af studiestarten, hvilket illustreres i figur 5.5 og 5.6. Selvom EVA's generelle analyser ikke kan påvise en sammenhæng mellem det faglige aspekt og tidligt frafald, er det svært at afvise, at det faglige aspekt af studiestarten har betydning på andre måder.

Spørger man de studerende en måned efter studiestart, om de har modtaget de nødvendige informationer om de faglige rammer på uddannelsen, svarer næsten hver fjerde (23 %), at det har de i mindre grad eller slet ikke. Til sammenligning svarer kun 14 % af de studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne, at de i mindre grad eller slet ikke har modtaget de informationer, som de har haft brug for, om pensum, undervisningsplan mv. Det er dog primært de pædagogstuderende på UCC, der oplevede manglende informationer om de faglige rammer, mens pædagoguddannelserne på de andre professionshøjskoler ligger på linje med de øvrige uddannelser. UCC flyttede i 2016 campus, hvilket kan være en forklarende årsag, da man i den forbindelse oplevede udfordringer med skemaer mv.

FIGUR 5.5

Andel af studerende, som oplevede at mangle informationer om faglige rammer, oktober 2016 (%)

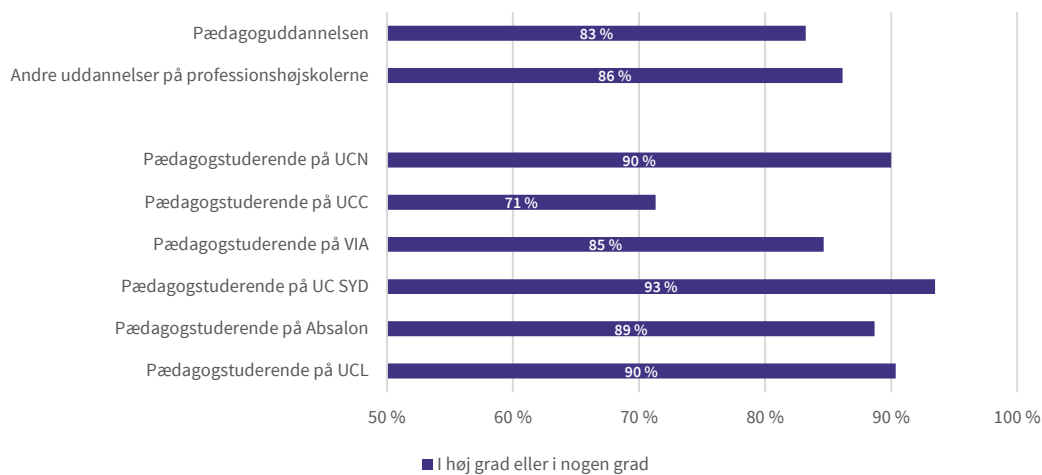
Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Mangel på information om faglige rammer er målt en måned efter studiestart med spørgsmålet "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn om din studiestart? Jeg har modtaget de informationer, som jeg har haft brug for (fx om pensum, undervisningsplan mv.) for at komme godt i gang på studiet". Svarene "I mindre grad" og "Slet ikke" er kodet som manglende information om faglige rammer. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

Ser man på, om de pædagogstuderende oplever klarhed om de faglige krav på uddannelsen, svarer langt de fleste (83 %), at krav og forventninger til dem som studerende er blevet kommunikeret tydeligt, jf. figur 5.6. Denne andel ligger dog en anelse under de øvrige studerende på professionshøjskolerne, hvor 86 % svarer, at krav og forventninger til dem som studerende er blevet kommunikeret tydeligt. Det er samtidig værd at bemærke, at der er forskelle mellem de enkelte professionshøjskoler. Særligt UCC skiller sig ud.

FIGUR 5.6

Andel af studerende, som oplevede klarhed med hensyn til faglige krav, oktober 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Klarhed med hensyn til faglige krav er målt en måned efter studiestart med spørgsmålet "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn om din studiestart? Det er blevet tydeligt kommunikeret, hvilke krav og forventninger der er til mig som studerende på uddannelsen". Svarene "I høj grad" og "I nogen grad" er kodet som klarhed med hensyn til faglige krav. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

6 Studiemæssige kompetencer og studenterservicer

En måned efter studiestart har de studerende haft tid til at danne sig et indtryk af, om deres studiekompetencer rækker til det, der bliver krævet af dem på uddannelsen. Der findes ikke en fast definition på, hvad studiekompetencer er, men i EVA's frafaldspanel spørger vi ind til følgende aspekter:

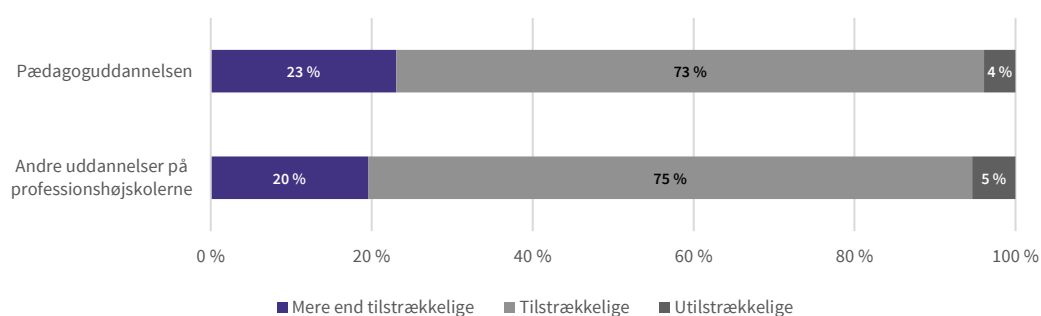
- Faglige kompetencer
- Evne til at overskue store mængder fagligt stof
- Evne til at anvende studieteknikker.

6.1 Størstedelen oplever at have tilstrækkelige faglige kompetencer

Langt størstedelen af de pædagogstuderende (96 %) oplever at have tilstrækkelige faglige kompetencer, jf. figur 6.1. Og en lidt større andel (23 %) oplever at have mere end tilstrækkelige faglige kompetencer, når vi sammenligner med studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. Der er dog forskel på, i hvilken udstrækning de pædagogstuderende oplever at have tilstrækkelige faglige kompetencer, alt efter deres baggrund. 25 % af de studerende med et snit på over 4 fra deres gymnasiale uddannelser oplever at have mere end tilstrækkelige faglige kompetencer, mens det gælder 13 % af de studerende med et snit under 4 og 24 % af de studerende med et andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse, jf. figur 6.2.

FIGUR 6.1

Fordeling af selvvaluerede faglige kompetencer, oktober 2016 (%)

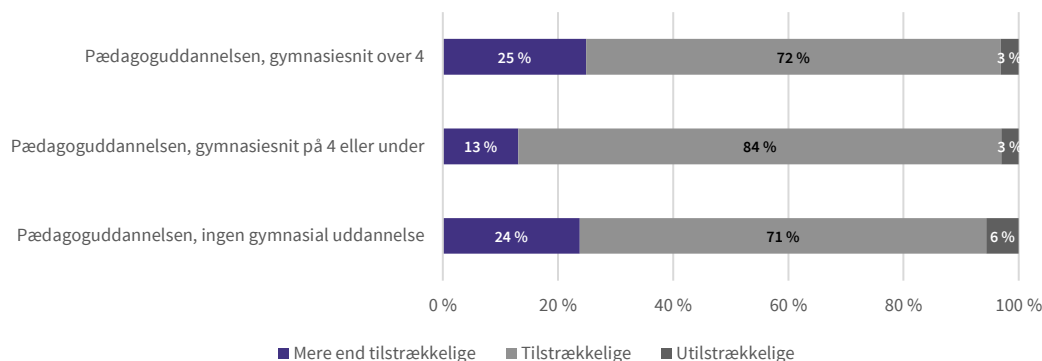

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Fordelingen er målt med spørgsmålet "Hvor tilstrækkelige eller utilstrækkelige har du oplevet følgende studiemæssige kompetencer, da du påbegyndte din nuværende uddannelse? Dine faglige kompetencer". Spørgsmålet er stillet en måned efter studiestart. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

FIGUR 6.2

Fordeling af pædagogstuderendes selvvaluerede faglige kompetencer, grupperet efter optagelsesgrundlag, oktober 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

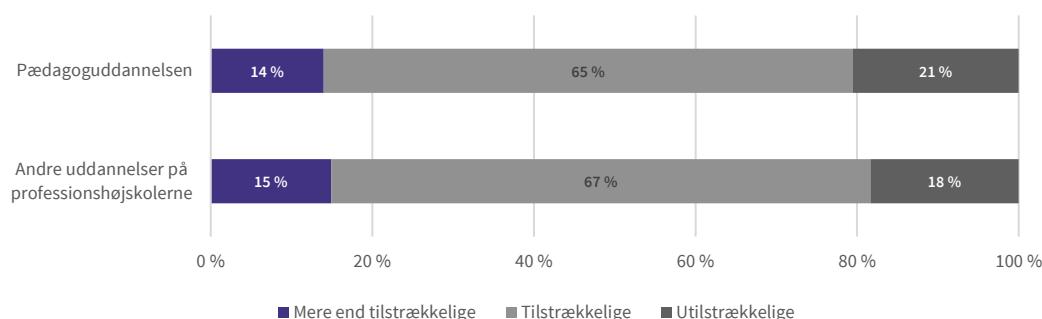
Note: Fordelingen er målt med spørgsmålet "Hvor tilstrækkelige eller utilstrækkelige har du oplevet følgende studiemæssige kompetencer, da du påbegyndte din nuværende uddannelse? Dine faglige kompetencer". Spørgsmålet er stillet en måned efter studiestart. Studerende uden gymnasial uddannelse: n = 248; studerende med 4 eller under i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 99; studerende med over 4 i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 446.

6.2 Hver femte har svært ved at overskue store mængder fagligt stof

21 % af de pædagogstuderende oplever at have utilstrækkelige kompetencer, når det kommer til at overskue store mængder fagligt stof, jf. figur 6.3. Det samme gælder 18 % af de studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne. Omvendt oplever 14 % af de pædagogstuderende at have mere end tilstrækkelige kompetencer, hvilket gælder 15 % af de studerende på de øvrige uddannelser.

FIGUR 6.3

Fordeling af selvvalueret evne til at overskue store mængder fagligt stof, oktober 2016 (%)

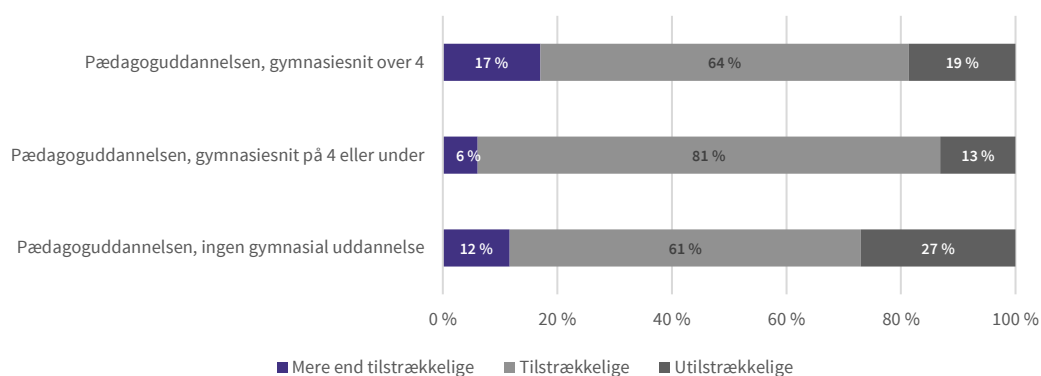
Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Fordelingen er målt med spørgsmålet "Hvor tilstrækkelige eller utilstrækkelige har du oplevet følgende studiemæssige kompetencer, da du påbegyndte din nuværende uddannelse? Din evne til at overskue en stor mængde fagligt stof, fx store mængder tekst, data eller lignende". Spørgsmålet er stillet en måned efter studiestart. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

Det er i særlig grad studerende med et andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse, fx en erhvervsuddannelse, som oplever at have utilstrækkelige kompetencer med hensyn til at overskue store mængder fagligt stof (27 %). Men også blandt studerende med en gymnasial uddannelse er der en stor andel, som har svært ved at overskue store mængder fagligt stof, jf. figur 6.4.

FIGUR 6.4

Fordeling af selv vurderet evne til at overskue store mængder fagligt stof, grupperet efter optagelsesgrundlag, oktober 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

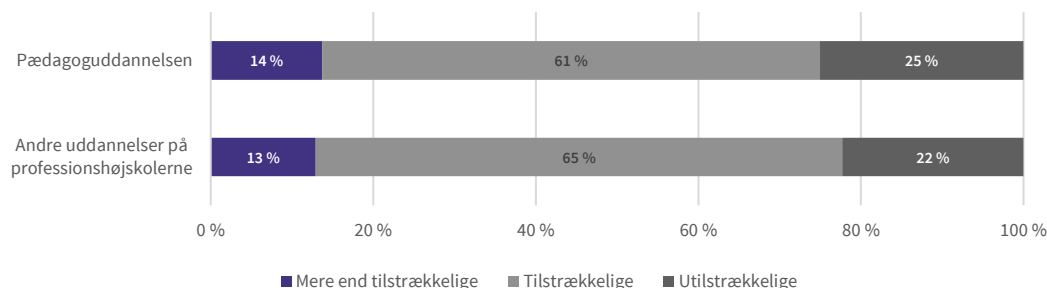
Note: Fordelingen er målt med spørgsmålet "Hvor tilstrækkelige eller utilstrækkelige har du oplevet følgende studiemæssige kompetencer, da du påbegyndte din nuværende uddannelse? Din evne til at overskue en stor mængde fagligt stof, fx store mængder tekst, data eller lignende". Studerende uden gymnasial uddannelse: n = 248; studerende med 4 eller under i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 99; studerende med over 4 i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 446.

6.3 Hver fjerde oplever, at de mangler studieteknikker

25 % af de pædagogstuderende oplever at have utilstrækkelige kompetencer, når det kommer til at anvende studieteknikker (eksempelvis notat- og læseteknikker), jf. figur 6.5. Det samme gælder 18 % af de studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne. Omvendt oplever 14 % af de pædagogstuderende at have mere end tilstrækkelige kompetencer til at anvende studieteknikker. Igen er det særligt de studerende med et andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse, som oplever at have utilstrækkelige kompetencer (31 %), jf. figur 6.6.

FIGUR 6.5

Fordeling af selv vurderet evne til at anvende studieteknikker, oktober 2016 (%)

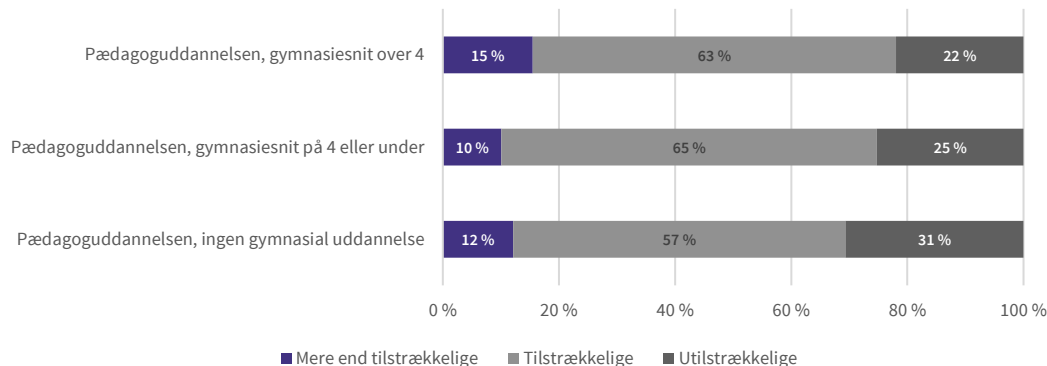

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Fordelingen er målt med spørgsmålet "Hvor tilstrækkelige eller utilstrækkelige har du oplevet følgende studiemæssige kompetencer, da du påbegyndte din nuværende uddannelse? Din evne til at anvende forskellige studieteknikker, fx notat- og læseteknikker". Spørgsmålet er stillet en måned efter studiestart. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

FIGUR 6.6

Fordeling af selv vurderet evne til at anvende studieteknikker, grupperet efter optagelsesgrundlag, oktober 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

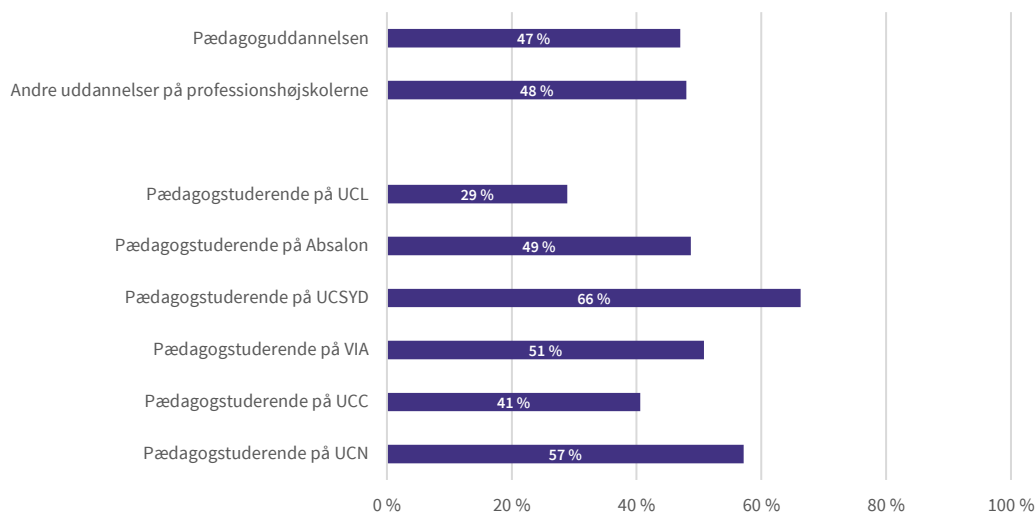
Note: Fordelingen er målt med spørgsmålet "Hvor tilstrækkelige eller utilstrækkelige har du oplevet følgende studiemæssige kompetencer, da du påbegyndte din nuværende uddannelse? Din evne til at anvende forskellige studieteknikker, fx notat- og læseteknikker". Studerende uden gymnasial uddannelse: n = 248; studerende med 4 eller under i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 99; studerende med over 4 i gymnasialt karaktergennemsnit: n = 446.

6.4 Kun hver anden introduceres til studieplanlægning og studieteknik

47 % af de pædagogstuderende er blevet undervist i studieplanlægning i introduktionsforløbet, jf. figur 6.7. Det gælder for 48 % af de studerende på de andre uddannelser på professionshøjskolerne. Lidt flere pædagogstuderende (54 %) er blevet undervist i studieteknik, jf. figur 6.8. Trods dette er der dog stadig en fjerdedel af de studerende, som en måned efter studiestart vurderer, at de ikke har tilstrækkelige kompetencer i forhold til studieteknik, jf. ovenstående.

FIGUR 6.7

Andel af studerende, der er blevet undervist i studieplanlægning i introduktionsforløbet, oktober 2016 (%)

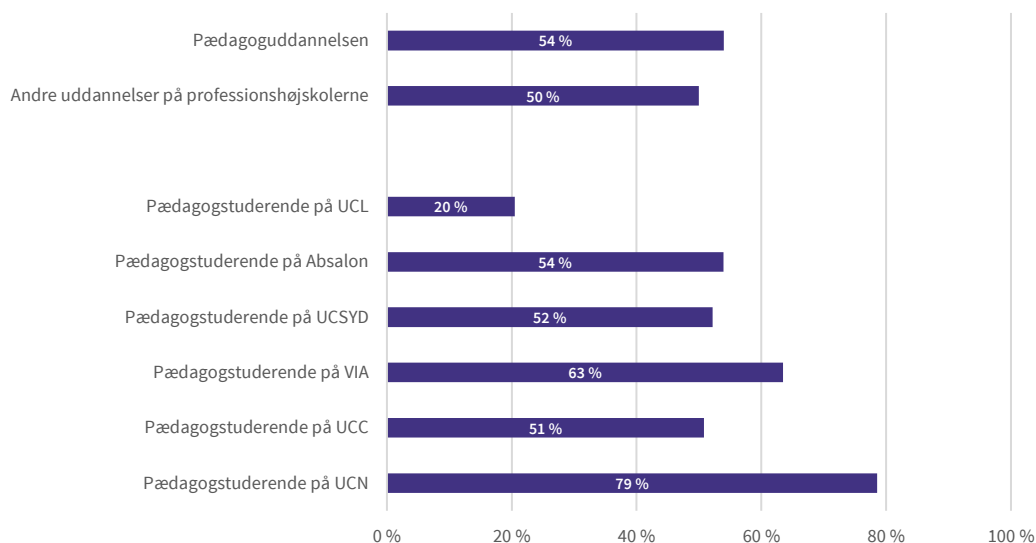

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Andelen er målt ved at stille studerende følgende spørgsmål: "Er du i løbet af studiestarten: Blevet undervist i studieplanlægning (altså hvordan man organiserer sin tid som studerende)?" Spørgsmålet er stillet de studerende en måned efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

FIGUR 6.8

Andel af studerende, der er blevet undervist i studieteknik i introduktionsforløbet, oktober 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Andelen er målt ved at stille studerende følgende spørgsmål: "Er du i løbet af studiestarten: Blevet undervist i studieteknik (altså hvordan man læser og studerer effektivt og med stort læringsudbytte)?" Spørgsmålet er stillet de studerende en måned efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

7 Det første år på pædagoguddannelsen

Det sociale aspekt på pædagoguddannelsen skiller sig ud i positiv retning, og det faglige aspekt skiller sig ud i mindre positiv retning. Men hvad ser vi af udviklingstendenser, når studiestarten kommer på afstand, og arbejdet for alvor melder sig? I dette kapitel ser vi nærmere på de studerendes vurdering af forskellige aspekter, herunder det faglige niveau, studieintensiteten, den sociale integration og de studerendes motivation.

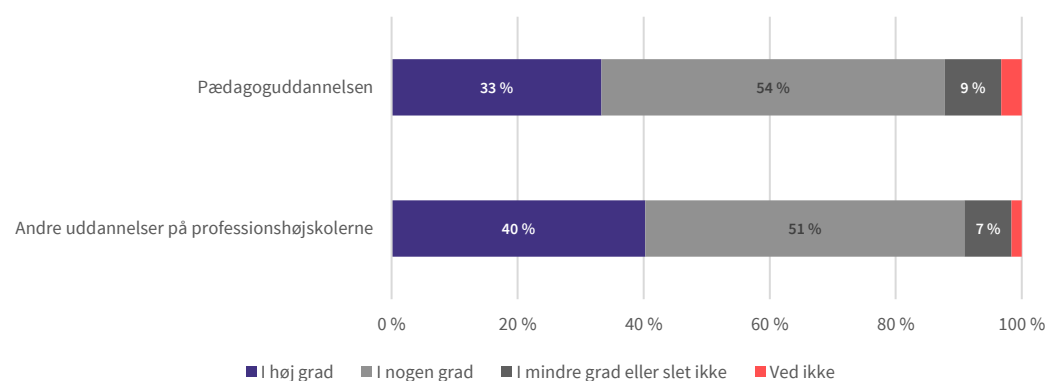
7.1 Pædagoguddannelsen møder sjældnere de studerendes forventninger

Når de studerende starter på en ny uddannelse, har de en masse forventninger med sig i bagagen. For at de studerende kan forberede sig på, hvad de går ind til, er tiden inden studiestarten vigtig for at skabe en god forventningsafstemning mellem uddannelse og studerende.

33 % af de nystartede pædagogstuderende vurderer efter en måneds studier, at uddannelsen i høj grad stemmer overens med den information, de havde, inden de søgte ind. Det samme gælder for markant flere (40 %) af de øvrige nystartede studerende på professionshøjskolerne. Omvendt svarer 9 % af de pædagogstuderende, at uddannelsen i mindre grad eller slet ikke stemmer overens med, hvad de vidste, hvilket gælder for 7 % på de øvrige uddannelser, jf. figur 7.1.

FIGUR 7.1

Fordelingen af studerende, der mener, at uddannelsen stemmer overens med, hvad de vidste, da de søgte ind, oktober 2016 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Andelen er målt ved at stille studerende følgende spørgsmål: "I hvilken grad passer din nuværende opfattelse af uddannelsen med den information, du havde, da du søgte ind?". Spørgsmålet er stillet de studerende en måned efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

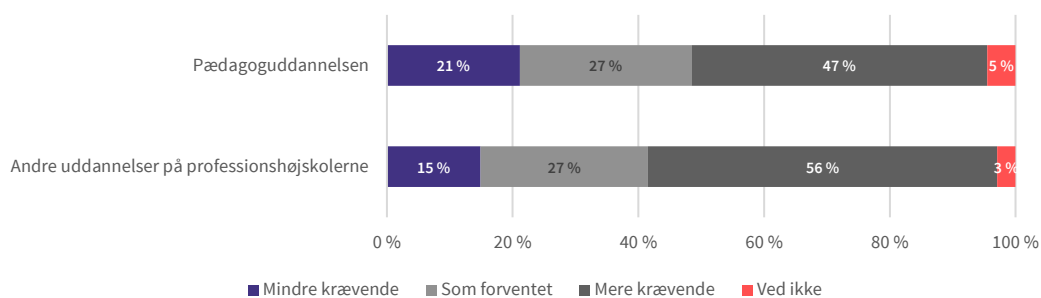
7.2 Hver femte vurderer uddannelsen som mindre krævende end forventet

Et halvt år inde i uddannelsen vurderer 21 % af de pædagogstuderende uddannelsen til at være mindre krævende end forventet, jf. figur 7.2. Det samme gælder 15 % af de studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne. Omvendt vurderer hhv. 47 % af de pædagogstuderende og 56 % af de studerende på andre uddannelser, at uddannelsen er mere krævende end forventet.

Det er i særlig grad studerende med et karaktergennemsnit på over 4 fra en gymnasial uddannelse, som oplever, at uddannelse er mindre krævende, jf. figur 7.3.

FIGUR 7.2

De studerendes vurdering af, hvor krævende uddannelsen opleves efter et halvt års studier, marts 2017 (%)

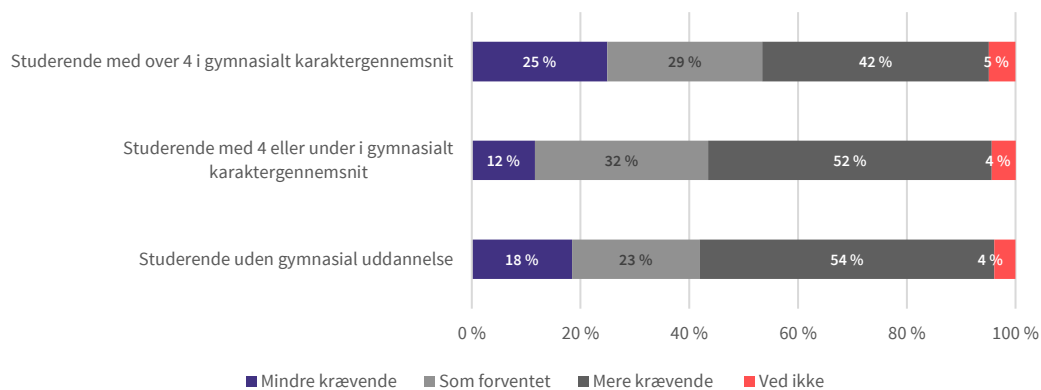

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra marts 2017.

Note: Andelen er målt med følgende spørgsmål: "Er din uddannelse mere eller mindre krævende, end du havde forventet, inden du startede?" på en skala med udfaldsrummet 1-7, hvor svarene 1, 2 og 3 er kategoriseret under "Mindre krævende", svaret 4 er kategoriseret under "Som forventet", og svarene 5, 6 og 7 er kategoriseret under "Mere krævende". Spørgsmålet er stillet de studerende et halvt år efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 553; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.123.

FIGUR 7.3

De studerendes vurdering af, hvor krævende uddannelsen opleves, grupperet efter optagelsesgrundlag, marts 2017 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra marts 2017.

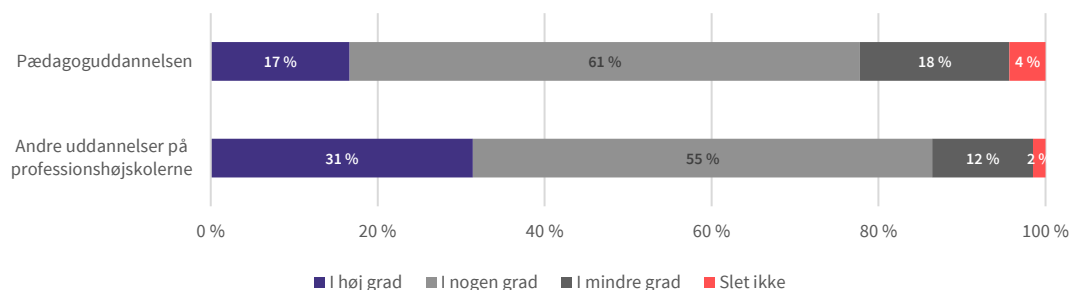
Note: Andelen er målt med følgende spørgsmål: "Er din uddannelse mere eller mindre krævende, end du havde forventet, inden du startede?" på en skala med udfaldsrummet 1-7, hvor svarene 1, 2 og 3 er kategoriseret under "Mindre krævende", svaret 4 er kategoriseret under "Som forventet", og svarene 5, 6 og 7 er kategoriseret under "Mere krævende". Spørgsmålet er stillet de studerende et halvt år efter studiestarten. Karaktergennemsnit over 4: n = 305. Karaktergennemsnit på 4 eller under: n = 69. Ingen gymnasial uddannelse: n = 179.

7.3 Cirka hver femte vurderer det faglige niveau lavt

For at give det mest retvisende billede af det faglige niveau på uddannelserne har vi spurgt aktive studerende, et halvt år efter at de er startet på deres uddannelse. De studerende har altså haft god tid til at danne sig et indtryk af uddannelsen. Som det fremgår af figur 7.4, vurderer 17 % af de pædagogstuderende, at det faglige niveau på studiet er højt. Dette er markant færre end de 31 % af de studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne. I den anden ende er der hhv. 18 % og 4 %, der vurderer, at det faglige niveau kun i mindre grad eller slet ikke er højt.

FIGUR 7.4

De studerendes vurdering af, om det faglige niveau er højt, marts 2017 (%)

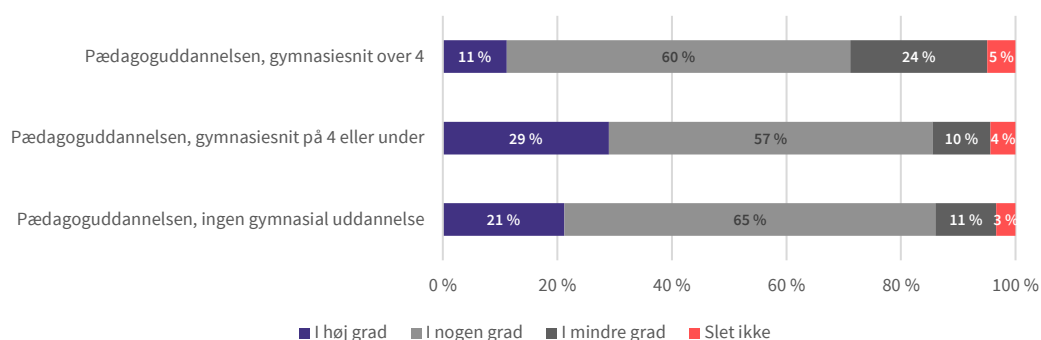
Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra marts 2017.

Note: Andelen er målt ved at stille studerende følgende spørgsmål: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn? Det faglige niveau på studiet er meget højt". Spørgsmålet er stillet de studerende et halvt år efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 553; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.123.

Særligt de studerende med et karaktergennemsnit over 4 fra en gymnasial uddannelse vurderer, at det faglige niveau i mindre grad er højt (24 %), sammenlignet med studerende med et snit på 4 eller under (10 %) eller et andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse (11 %), jf. figur 7.5.

FIGUR 7.5

De studerendes vurdering af, om det faglige niveau er højt, grupperet efter optagelsesgrundlag, marts 2017 (%)

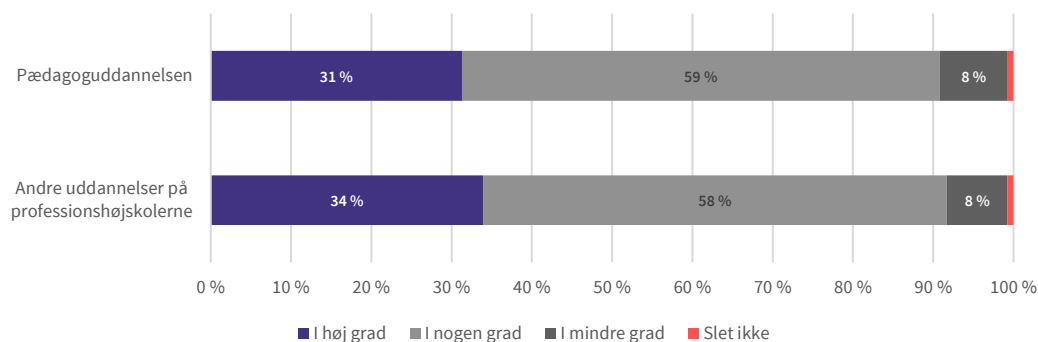
Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra marts 2017.

Note: Andelen er målt ved at stille studerende følgende spørgsmål: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn? Det faglige niveau på studiet er meget højt". Spørgsmålet er stillet de studerende et halvt år efter studiestarten. Karaktergennemsnit over 4: n = 305. Karaktergennemsnit på 4 eller under: n = 69. Ingen gymnasial uddannelse: n = 179.

Det faglige niveau påvirkes af forskellige faktorer, herunder hvor kompetente ens medstuderende er. Der er dog ikke noget, der tyder på, at de pædagogstuderende oplever deres medstuderende som mindre kompetente end studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne. Som det fremgår af figur 7.6, vurderer hhv. 31 % og 59 % af de studerende, at deres medstuderende i høj grad eller nogen grad virker meget kompetente. Det samme gælder hhv. 34 % og 58 % af de studerende på de andre uddannelser.

FIGUR 7.6

De studerendes vurdering af, hvor kompetente deres medstuderende er, marts 2017 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra marts 2017.

Note: Fordelingen er målt ved at stille studerende følgende spørgsmål: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn? Mine medstuderende virker generelt meget kompetente". Spørgsmålet er stillet de studerende et halvt år efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 553; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.123.

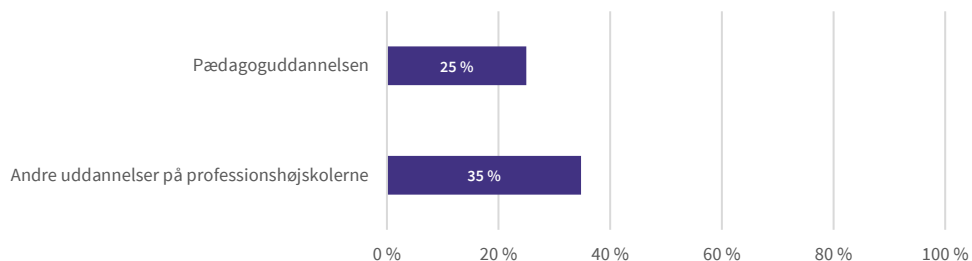
7.4 De studerendes tidsforbrug på studiet er lille

Studieintensitet, dvs. antallet af timer brugt på at studere, har en betydning for de studerendes faglige udbytte⁹. Og det var netop et af fokuspunkterne i reformen af pædagoguddannelsen at øge studieintensiteten. Tidligere EVA-analyser viser desuden, at der er en sammenhæng mellem de studerendes tidsforbrug, og hvorvidt der på deres uddannelse lægges vægt på, at de skal studere meget. Spørger man de studerende på pædagoguddannelsen, svarer 25 %, at deres uddannelse har meget fokus på, at de skal bruge en betydelig del af deres tid på at studere, jf. figur 7.7. Dette er en del mindre end på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne, hvor 35 % af de studerende svarer, at der er stort fokus fra uddannelsens side på høj studieintensitet.

9 Se fx inspirationskataloget *Styrk de studerendes udbytte* fra 2016 (EVA 2016).

FIGUR 7.7

De studerendes vurdering af, hvor meget fokus uddannelsesinstitutionen har på deres tidsforbrug, oktober 2016 (%)

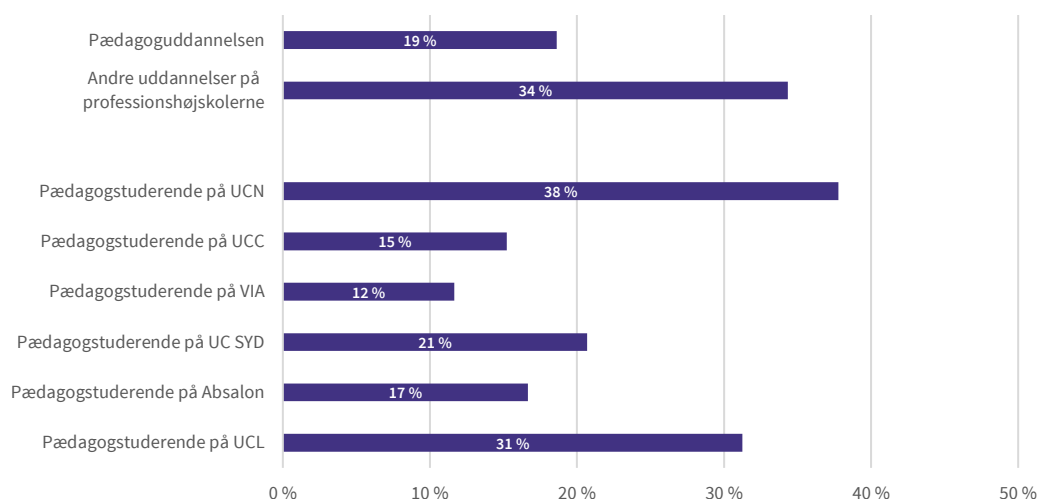
Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra oktober 2016.

Note: Uddannelsens fokus på studieintensitet er målt en måned efter studiestart med spørgsmålet "Hvor meget er der fra din uddannelsesinstitution fokus på, at du bruger en betydelig del af din tid på at studere?". Stort fokus på høj studieintensitet er kodet som svaret "Meget". Pædagoguddannelsen: n = 793; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.951.

Et halvt år inde i studiet har 19 % af de studerende en høj studieintensitet, dvs. at de bruger mere end 40 timer om ugen på undervisning og forberedelse heraf, jf. figur 7.8. Dette er markant mindre end blandt studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne, hvor 34 % angiver, at de har en høj studieintensitet. Der er markante forskelle mellem de studerende på de forskellige institutioner. På UCN har 38 % en høj studieintensitet, mens det omvendt gælder kun 12 % på VIA, jf. figur 7.8.

FIGUR 7.8

Andel af studerende med høj selvangivet studieintensitet efter et halvt års studier, marts 2017 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra marts 2017.

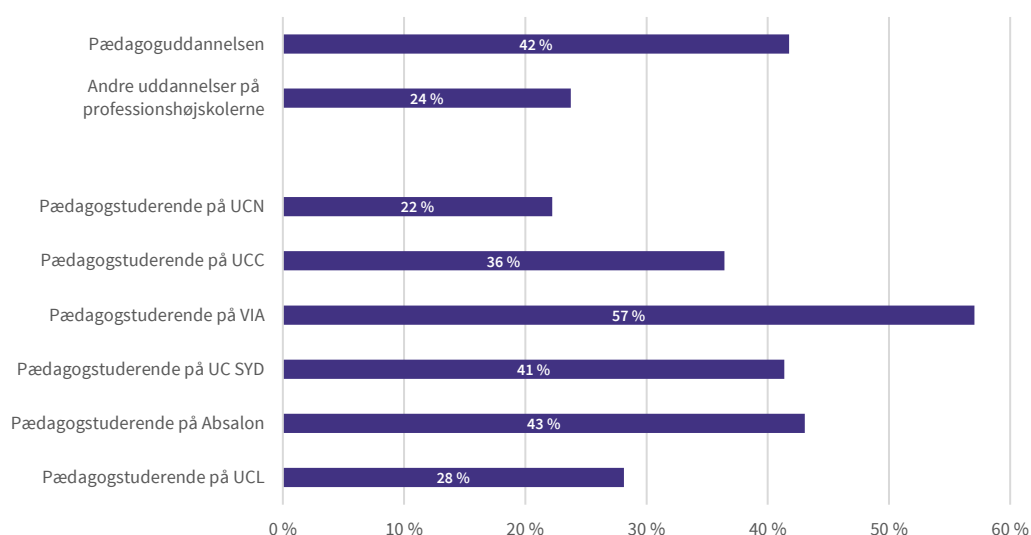
Note: Studieintensitet er målt med følgende spørgsmål: "Hvor mange timer har du cirka brugt på følgende aktiviteter i løbet af en gennemsnitlig uge (syv dage), siden du startede på uddannelsen?". Høj studieintensitet betyder, at den studerende bruger 40 eller flere timer på uddannelsesaktiviteter, hvor en underviser deltager, og forberedelse. Spørgsmålet er stillet til studerende et halvt år efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 553; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.106.

Zoomer vi ind på dem med lav studieintensitet, dvs. at de bruger under 25 timer om ugen på undervisning og forberedelse, finder vi, at der er 42 % af de pædagogstuderende, der har en lav studieintensitet, jf. figur 7.9. Det er markant flere end på de andre uddannelser på professionshøjskolerne, hvor det gælder 24 %. Igen er der markante forskelle mellem institutionerne fra 22 % af de studerende på pædagoguddannelsen på UCN til 57 % på VIA.

Særligt de studerende med et karaktergennemsnit over 4 fra en gymnasial uddannelse vurderer, at det faglige niveau i mindre grad er højt (24 %), sammenlignet med studerende med et snit på 4 eller under (10 %) eller et andet optagelsesgrundlag end en gymnasial uddannelse (11 %), jf. figur 7.10.

FIGUR 7.9

Andel af studerende med lav selvangivet studieintensitet efter et halvt års studier, marts 2017 (%)

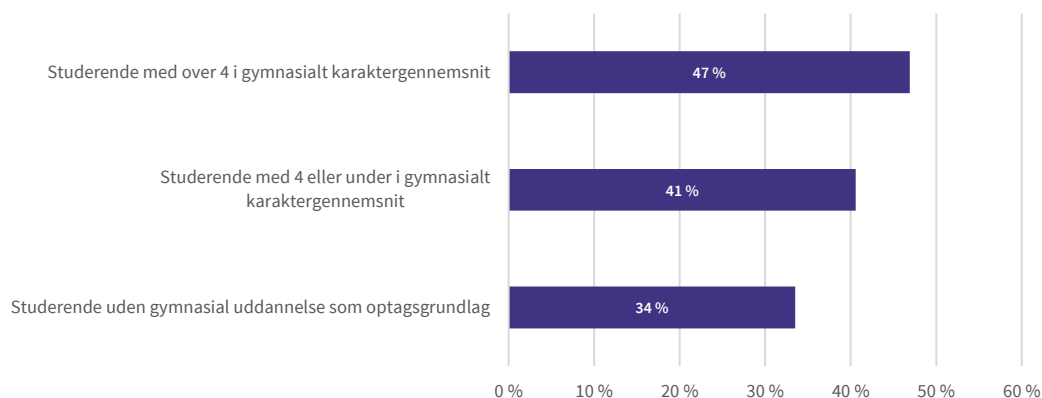

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra marts 2017.

Note: Studieintensitet er målt med følgende spørgsmål: "Hvor mange timer har du cirka brugt på følgende aktiviteter i løbet af en gennemsnitlig uge (syv dage), siden du startede på uddannelsen?". Lav studieintensitet betyder, at den studerende bruger 25 eller færre timer på uddannelsesaktiviteter, hvor en underviser deltager, og forberedelse. Spørgsmålet er stillet de studerende et halvt år efter studiestarten. Pædagoguddannelsen: n = 553; andre uddannelser på professionshøjskolerne: n = 2.106.

FIGUR 7.10

Andel af pædagogstuderende med lav selvangivet studieintensitet efter et halvt års studier, grupperet efter optagelsesgrundlag, marts 2017 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurvey fra marts 2017.

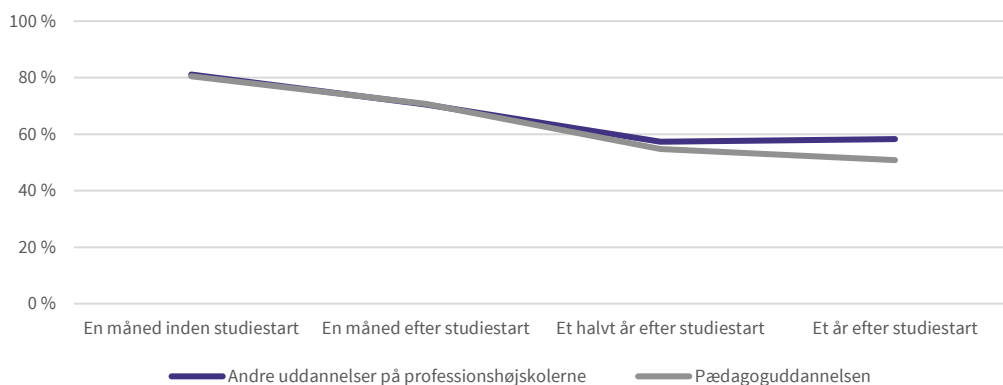
Note: Studieintensitet er målt med følgende spørgsmål: "Hvor mange timer har du cirka brugt på følgende aktiviteter i løbet af en gennemsnitlig uge (syv dage), siden du startede på uddannelsen?". Lav studieintensitet betyder, at den studerende bruger 25 eller færre timer på uddannelsesaktiviteter, hvor en underviser deltager, og forberedelse. Karaktergennemsnit over 4: n = 305. Karaktergennemsnit på 4 eller under: n = 69. Ingen gymnasial uddannelse: n = 179.

7.5 Motivationen daler i løbet af det første studieår

Tidligere analyser har vist, at de studerende på pædagoguddannelsen generelt er meget motiverede for at læse på deres uddannelse. Det er ikke unormalt, at motivationen daler efter den første tid på studiet, og andelen af studerende, der i høj grad er motiveret for deres studie, falder da også kraftigt hen over det første år, jf. figur 7.11. En måned inden studiestart er 80 % meget motiverede. Det falder til 71 % en måned efter studiestart og til 55 % efter et halvt år. Et år inde i studiet er det 51 %, der i høj grad er motiveret for deres studie. De pædagogstuderendes motivation falder dog mere end motivationen blandt de studerende på andre uddannelser på professionshøjskolerne, hvor der efter et år stadig er 58 %, der i høj grad er motiveret for deres studie.

FIGUR 7.11

Udvikling i andelen af studerende med høj grad af selvangivet motivation, 2016-2017 (%)

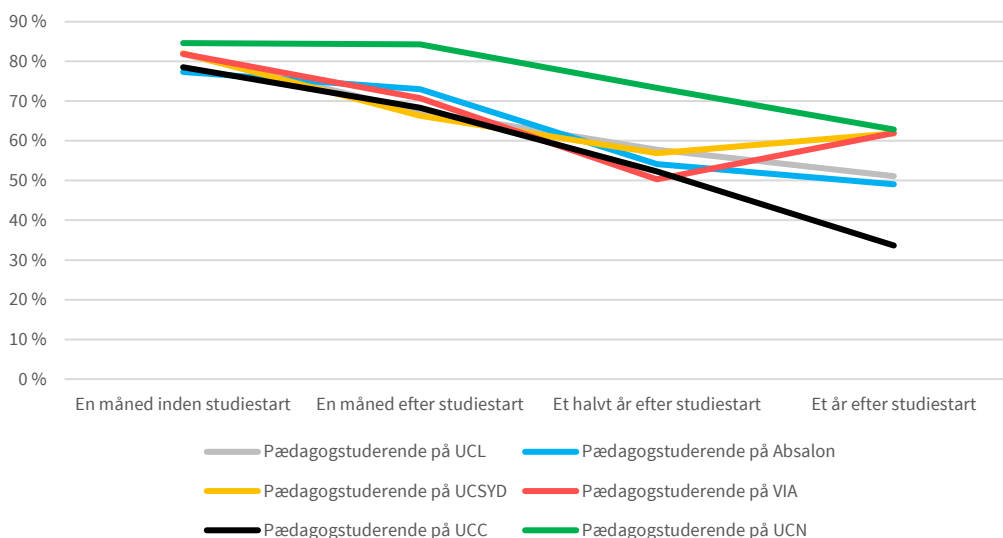

Kilde: EVA på baggrund af data fra EVA's studiestartssurveys.

Note: Motivation er målt ud fra spørgsmålet "På en skala fra 0-10: Hvor motiveret er du på nuværende tidspunkt for at starte/studere på uddannelsen?", hvor besvarelserne 8, 9 og 10 er kodet som høj grad af motivation. Pædagoguddannelsen: en måned inden studiestart: n = 2.486. En måned efter studiestart: n = 788. Et halvt år efter studiestart: n = 553. Et år efter studiestart: n = 374. Andre uddannelser på professionshøjskolerne: en måned inden studiestart: n = 7.539. En måned efter studiestart: n = 2.940. Et halvt år efter studiestart: n = 2.118. Et år efter studiestart: n = 1.512.

FIGUR 7.12

Udvikling i andelen af studerende med høj grad af selvangivet motivation, 2016-2017 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra KOT og EVA's studiestartssurveys.

Note: Motivation er målt ud fra spørgsmålet "På en skala fra 0-10: Hvor motiveret er du på nuværende tidspunkt for at starte/studere på uddannelsen?", hvor besvarelserne 8, 9 og 10 er kodet som høj grad af motivation. Pædagoguddannelsen: en måned inden studiestart: n = 2.486. En måned efter studiestart: n = 788. Et halvt år efter studiestart: n = 553. Et år efter studiestart: n = 374. Andre uddannelser på professionshøjskolerne: en måned inden studiestart: n = 7.539. En måned efter studiestart: n = 2.940. Et halvt år efter studiestart: n = 2.118. Et år efter studiestart: n = 1.512.

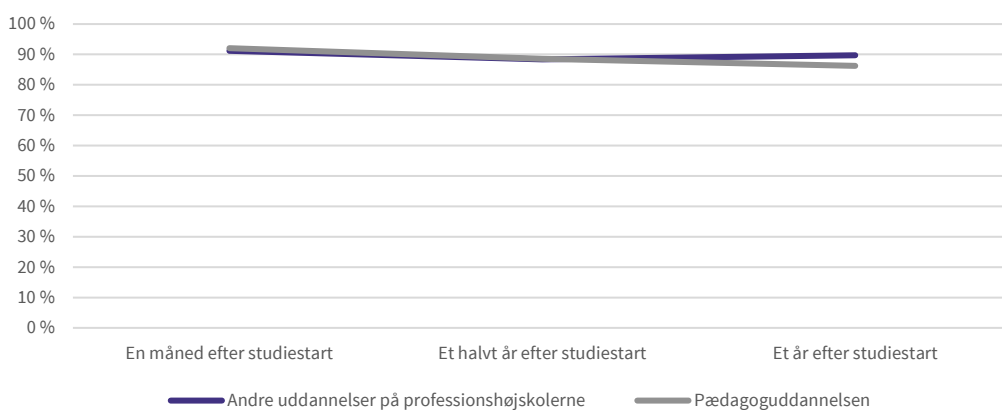

7.6 Det sociale miljø på uddannelsen er vedvarende stærkt

De pædagogstuderende oplever som tidligere beskrevet, at studiestarten på pædagoguddannelsen skaber en god social integration af de nystartede studerende på uddannelsen. Et år inde i uddannelsen er der sket et mindre fald, men 86 % af de studerende føler sig stadig i høj eller nogen grad på bølgelængde med de andre studerende.

FIGUR 7.13

Udvikling i andelen med god social integration, 2016-2017 (%)

Kilde: EVA på baggrund af data fra EVA's studiestartssurveys.

Note: Social integration er målt med spørgsmålet "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn? Jeg føler mig generelt på bølgelængde med de andre studerende". Svarene "I høj grad" og "I nogen grad" er kodet som god social integration.

Pædagoguddannelsen: en måned efter studiestart: n = 788. Et halvt år efter studiestart: n = 553. Et år efter studiestart: n = 374. Andre uddannelser på professionshøjskolerne: en måned efter studiestart: n = 2.940. Et halvt år efter studiestart: n = 2.118. Et år efter studiestart: n = 1.512.

Det første år på pædagoguddannelsen

© 2018 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: Søren Svendsen

ISBN (www) 978-87-7182-109-3

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk